

RAPPORT

De winterswijkse aanpak:

De samenhang tussen functies en voorzieningen
in het winterswijkse buitengebied.

provincie
GELDERLAND

Brengen we de bewoners
naar de voorzieningen **of**
brengen we de voorzieningen
naar de bewoners.

Voorwoord

Activiteiten in het kader van Leefbaarheid; we weten allemaal dat het kan werken. Net voor de zomer van 2016 is besloten om het gehele buitengebied van Winterswijk van glasvezel te voorzien. Dit prachtige resultaat is tot stand gekomen door langdurige inzet van vele vrijwilligers die in dat proces de titel van ambassadeur hadden. Hadden ze dat ook alleen voor elkaar gekregen? Nee, zij werden in dat proces ondersteund door een tijdelijke (professionele) organisatie die nauw samenwerkte met de Gemeente Winterswijk. Een goede samenwerking was de basis voor dit succes.

Dergelijke werkwijzen bewijzen continue hun waarde! De Krimp en de Achterhoek. Wat zijn de consequenties van de daling van het aantal inwoners en van de vergrijzing voor de leefbaarheid, voor de functies en voor de voorzieningen in het grote buitengebied van Winterswijk? Welke aanpak is dan noodzakelijk? Deze vraag was de start van het onderzoek: de Winterswijkse Aanpak.

In mei en juni van dit jaar is een onderzoek gehouden onder 110 verenigingen en instanties uit het buitengebied van de gemeente Winterswijk. Een gebied met ruim 5300 inwoners. Wat zijn hun ervaringen maar vooral; wat zijn hun wensen?

De aanbevelingen die in dit rapport genoemd worden, kunnen niet alleen de gemeente Winterswijk en de provincie Gelderland, maar alle gemeenten en provincies met landelijk gebied in Nederland van inspiratie voorzien.

Sleutelwoorden: Goed organiseren, samenwerken, terugkoppelen, goede begeleiding en samen het resultaat vieren.

Wij zijn de verenigingen dankbaar die meegedaan hebben aan de enquête. Deze enquête is de rode lijn geworden van het onderzoek. Ook zijn we de provincie Gelderland en de Stichting WCL Winterswijk dankbaar voor de financiële ondersteuning van dit onderzoek.

De werkgroep.
Winterswijkse Aanpak

Colofon

Opdrachtgever:
W.C.L. Winterswijk

Werkgroep:
• André Menting
• Roel Poppink
• Arie Schoemaker

Klankbordgroep:
• Jan Bent
• Dinant Eggink
• Joop ten Dolle
• Evert de Roos

Uitwerking onderzoek:
3 in Beeld - Poolserweg 3
7104 DC Winterswijk-Meddo

Redactionele Medewerking

Opmaak en druk:
Eggink verpakkingen / eDruk
Ambachtstraat 75
7102 DW Winterswijk

Oplage: 100 stuks
Digitaal: www.wclwinterswijk.nl

Correspondentieadres:
WCL Winterswijk
Postbus 387
7100 AJ Winterswijk

Bezoekadres:
(gemeentekantoor)
Stationsstraat 25
7101 GH Winterswijk

Inhoud

1.	Samenvatting.....	5
2.	Inleiding	7
3.	De opdracht: De Winterswijkse aanpak	9
3.1	Op te leveren product(en).....	9
3.2	De werkwijze	9
3.3	Uitvoeringsplan.....	9
4.	De enquête	10
4.1	De leden als basis.....	10
4.2	De Accommodaties	13
4.3	Het bestuur.....	14
4.4	De financiën.....	15
4.5	Betrokkenheid/ informeren doet interesseren.....	16
4.6	De jongeren in een buurt.....	17
4.7	De Belangengroepen	18
4.8	Stichting WCL Winterswijk	19
4.9	Eigen wensen en aanbevelingen.....	20
5.	Omgevingsvisie	22
5.1	Leefbaarheid.....	23
6.	Overige input	24
6.1	Zorg in het buitengebied	24
6.2	Betrokkenheid jongeren en het Dorpsgebeuren	24
6.3	Thema oud helpt jong / jong helpt oud (werkbezoek Teuge)	25
6.4	CPO Huur/ Project Ni'je Naobers	26
6.5	WCL input en leefbaarheidsprojecten.....	27
6.6	Ervaringen van de Dorpscontact-persoon (DCP-er) uit Meddo.....	27
7.	Het uitvoeringsplan en de aanbevelingen	29
7.10	Overzicht uitvoeringsplan.....	35

1. Samenvatting

Het huidige vrijwilligerswerk

Het werk van de vrijwilligers wordt vaak het cement van onze maatschappij genoemd. Het kent altijd ups en downs. Dat is nu eenmaal inherent aan werken met mensen en de vele maatschappelijke ontwikkelingen. De vraag is altijd hoe men omgaat met "tegenvallers". Snel bij de pakken neerzitten of ondanks alles toch de schouders er maar weer onder. Wat zijn dan die mogelijke toekomstige tegenvallers voor het buitengebied van Winterswijk? Wat zijn de gevolgen van minder mensen en een toenemende vergrijzing in de directe leefomgeving, voor de bewoners, voor de verenigingen en voor de voorzieningen? Wat is dan de juiste aanpak voor de toekomst en door wie? Door de eigen buurtschap of door de gezamenlijke buurtschappen of door de gemeente? Er wordt door de vrijwilligers veel werk verzet met veel passie om de doelen van hun eigen vereniging te realiseren. Daar is niets mis mee. Als het ledenaantal van een vereniging groeit, dan is het vaak eenvoudiger om veranderingen en wijzigingen op een positieve wijze op te vangen. De vraag nu is echter: wat als in andere omstandigheden het aantal leden afneemt en de belangstelling voor de verenigingen daalt?

De centrale vraag van dit onderzoek "de Winterswijkse Aanpak werd; wat wordt of wat is de samenhang van functies en voorzieningen in het Winterswijkse buitengebied in een periode van afname van het aantal inwoners en de toename van de "vergrijzing"?

De reacties zouden kunnen zijn:

- We maken ons eigenlijk geen zorgen. We zien later wel wat het gaat worden.
- We pakken aan wat nu noodzakelijk is en gaan gewoon door met onze activiteiten
- We gaan direct aan de slag met wijzigingen, want de tijd dringt

Een eerste noodzakelijke vaststelling ... wat is en blijft de basis?

De basis van het vrijwilligerswerk zal niet veel veranderen ondanks alle nieuwe of moderne ontwikkelingen. Het vrijwilligerswerk bij o.a. de verenigingen zal in eerste instantie altijd afhankelijk zijn en blijven van de inzet en passie van de bewoners, de leden zelf. Hoogte- en dieptepunten zijn er altijd geweest. Het zal ook altijd afhankelijk blijven van de passie van een aantal "trekkers" binnen een vereniging of binnen een kleine gemeenschap. Men blijft ook afhankelijk van de innovatiekracht of de inventiviteit van de leden. De vraag hier bij is: heeft men het lef of de drive om ook dan nog de zaken aan te pakken als dat door diverse veranderende omstandigheden gevraagd wordt?

Resultaat onderzoek – de deelname

Het onderzoek de Winterswijkse Aanpak is gehouden middels een enquête onder ruim 110 verenigingen, clubs uit het buitengebied van de gemeente Winterswijk en een aantal overkoepelende lokale organisaties. De deelname was ca. 48% Centraal daarbij is het thema: wat zijn de directe gevolgen en de toekomstige voor de voorzieningen en functies als het aantal inwoners daalt en vergrijst.

Opvallend bij de enquête is de deelname van locatie gebonden verenigingen; dat zij die verenigingen die in een café en/of verenigingsgebouw actief zijn. Ongeveer de helft komt uit de hoek van de zaalsporten (schieten – biljarten), muziek en toneel.

Intern je eigen leefgemeenschap / buurtschap.

Je zult als burger of als organisatie in je eigen leefomgeving / buurtschap eerst met elkaar zelf moeten bepalen wat de mogelijkheden voor de toekomst zijn of zullen worden. Maar ook wat je van elkaar verwacht. Geen enkele overheid, geen enkele overkoepelende organisatie of adviesbureau kan die vraag beantwoorden voor de kleine gemeenschap. De inwoners zullen zelf samen aan de slag moeten om die antwoorden te vinden. Dat kan per buurtschap verschillen. Een dergelijke inventarisatie kan juist al verrassend zijn. Het versterken van het onderlinge sociale contact wordt een belangrijke basis voor de toekomst van het buitengebied. Voor zowel de (school)jeugd als voor de ouderen.

Concreet

Veel meer dan vroeger zal binnen de kleine gemeenschap overlegd moeten worden (van klein tot groot) wat hun eigen toekomstige wensen en mogelijkheden zijn. Dat kan door een goede onderlinge afstemming en communicatie. Vervolgens kunnen gezamenlijk de plannen of de doelen voor de toekomst worden opgemaakt. Hierbij de aanbeveling: zorg eerst samen voor meer duidelijkheid binnen de eigen gemeenschap. Dat geeft tevens meer duidelijkheid richting de buitenwereld. Elke kleine gemeenschap cq. buurtschap zal dit zelf moeten gaan organiseren. Het bestuur van de Buurtschappenvisie (B.S.V.) kan het een en ander in hoofdlijnen aansturen. Het kan elke buurtschap in bepaalde situaties wellicht meer, nieuwe of andere mogelijkheden gaan bieden. Aanbeveling: geef elkaar - jong en oud - de ruimte.

Werken aan meer samenhang

Uit het onderzoek wordt ook duidelijk, dat met name de belangengroep of een dorpsraad in een buurtschap, een meer coördinerende functie moet krijgen. De samenwerking van de negen buurtschappen krijgt dan ook een wat ander doel. Meer onderling overleg en coördinatie om bepaalde ontwikkelingen samen uit te werken. De B.S.V. kan helpen om bepaalde doelen te realiseren en daarbij de contacten te onderhouden met overheden en allerlei instanties, welke actief zijn in het gebied. Daarnaast kan de B.S.V. een schakel zijn tussen al die ontwikkelingen, kan zij het overzicht behouden en kan zij vroegtijdig informatie geven aan de bewoners. De gemeente Winterswijk en WCL kunnen dan meer richten op het faciliteren en stimuleren. Gestructureerd overleg staat dan aan de basis voor verdere ontwikkelingen.

Concreet

De belangengroepen of dorpsraden van iedere buurtschap kunnen door wat meer coördinatie onder hun verenigingen beter inspelen op nieuwe situaties. Het is gewenst dat de B.S.V. deze rol oppakt..

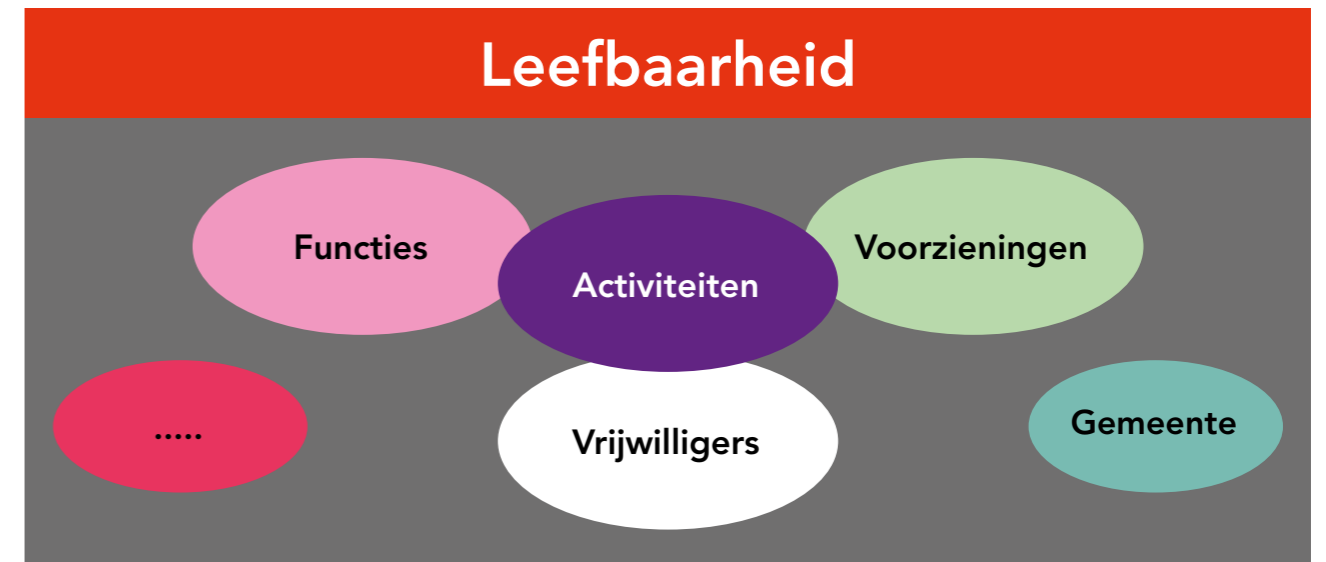
De aanbevelingen vanuit de Winterswijkse Aanpak

In dit eindrapport worden meerdere (nieuwe) kansen voor de toekomst aanbevolen. Verenigingen, clubs, instanties maar ook personen kunnen deze kansen buurtschappen-breed verder uitwerken. Het kunnen uiteindelijk positieve resultaten worden voor de eigen toekomst. Een voorwaarde hierbij is dat er goed overleg tussen alle betrokken partijen plaatsvindt. Het doel zal moeten zijn om zoveel mogelijk oplossingen te vinden voor alle bewoners van het buitengebied. Het ene project zal in een bepaalde buurtkern meer aanspreken dan in een andere kern. Zorgdragen voor een breed draagvlak is een andere voorwaarde om te slagen. Niemand wordt verplicht om mee te werken aan de uitvoering van de genoemde kansen. "Je pakt de kansen of je pakt ze niet" Het zijn aanbevelingen!

2. Inleiding

Om de toch wat cryptische omschrijving van "om de samenhang tussen functies en voorzieningen te creëren" te verduidelijken, is onderstaand schema toegevoegd. Centraal staat de activiteiten die door vrijwilligers worden gedaan. Activiteiten die meestal te maken hebben met bestaande functies en bestaande voorzieningen.

Tegenwoordig worden vrijwilligers opgedeeld in 2 categorieën: **nieuwe en klassieke** vrijwilligers.

- De **klassieke** vrijwilliger is iemand die jarenlang in dezelfde organisatie een taak blijft uitvoeren. Zijn of haar motivatie wordt vaak gelinkt aan sociale aspecten. De vrijwilliger blijft bij de organisatie omdat de andere vrijwilligers vrienden zijn en omdat hij of zij al jaren hetzelfde doet. Deze vorm komt aan het begin van de eenentwintigste eeuw minder vaak voor dan de nieuwe vrijwilliger.
- De **nieuwe** vrijwilliger gaat eerder "shoppen" en neemt een engagement op met een specifiek doel (iets leren, een problematiek oplossen). Een min of meer tijdelijke functie.

Met dit onderzoek is ook al discussie op gang gekomen. Bewoners zijn al gaan nadenken over een situatie waarin hun voorziening (concreet een zalencentrum) mogelijk in de toekomst niet meer beschikbaar is voor hun buurtactiviteiten.

Financiën

In het bovenstaande schema kan eigenlijk ook een bolletje met de opschrift **Financiën** toegevoegd worden. In dit rapport wordt geen rekening gehouden met de eventuele beschikbaarheid van financiën. Vele van de genoemde aanbevelingen kunnen niet uitgevoerd worden zonder (subsidie)geld. Per aanbeveling zal gekeken dienen te worden naar de financiële haalbaarheid. In de enquête is wel gevraagd naar de financiële situatie van een vereniging of van een club.

Om het rapport maar ook de structuren in het buitengebied van Winterswijk te begrijpen worden eerst enkele organisaties toegelicht.

WCL Winterswijk:

Doel: De stichting stelt zich ten doel een bijdrage te leveren aan te formuleren en uit te voeren beleid voor behoud, herstel en ontwikkeling van het buitengebied van Winterswijk. Daarbij wordt uitgegaan van een integrale benadering van vijf thema's: leefbaarheid, land- en tuinbouw, natuur- en landschapsbeheer, cultuurhistorie, recreatie en toerisme. Deelnemende partijen: de gemeente Winterswijk, LTO Noord afdeling Winterswijk, het Platform Natuur en Landschap Winterswijk, Gelders particulier grondbezit, de Stichting Particulier Agrarisch Natuurbeheer, NSW-landgoederen Winterswijk e.o., de Recron afdeling Winterswijk, de Stichting Boer en Recreatie, de Stichting Bevordering Toerisme Winterswijk, de Adviescommissie Cultuurhistorie, de belangenverenigingen van het buitengebied, de Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen. De gezamenlijke belangenvereniging hebben twee afgevaardigden in het WCL-bestuur (van totaal 19 bestuurders).

Stichting BSV Buurtschappenvisie

Doel: Bewoners van de buurtschappen van Winterswijk bepalen een gezamenlijke visie. Bij politieke beslissingen die betrekking hebben op de Winterswijkse buurtschappen, dient de visie van de bewoners centraal te staan. De BSV werkt met diverse werkgroepen: Wonen, Economische ontwikkelingen, Veiligheid en verkeer, Scholen, Sport en Recreatie. In het bestuur zitten alle acht belangengroeperingen van het Winterswijkse buitengebied. Deze vertegenwoordigen de ruim 5300 bewoners van de negen buurtschappen: Miste, Corle, Meddo, Huppel, Henxel, Ratum, Brinkheurne, Kotten en Woold. In 2015 is de Stichting B.S.V. opgericht.

Dorpsraden;

Elke buurtschap heeft een dorpsraad, een organisatie die zich primair bezig houdt met het belang van de eigen buurtschap. Elke Belangengroep heeft een officiële status van stichting of vereniging.

Vereniging O.B.W.

Ondernemers Buitengebied Winterswijk: een netwerk van en voor ondernemers die gevestigd zijn in het buitengebied van Winterswijk.

DKK Gelderland (voorheen VKK) Dorpshuizen en kleine Kernen Gelderland

Doel: Het verlenen van ondersteuning in de ruimste zin aan kleine kernen, dorpsbesturen en dorpsbelangenorganisaties, teneinde de leefbaarheid op het platteland te behouden en te verbeteren.

Vrijwilligerscentrale Winterswijk

In dit eindrapport wordt enkele malen de Vrijwilligerscentrale Winterswijk genoemd. Dit is een nieuwe ontwikkeling in de gemeente Winterswijk in wording. Op verzoek van de gemeenteraad Winterswijk destijds, komt er op korte termijn een gemeentelijke instantie waar het werken met vrijwilligers zal worden gecoördineerd met meerdere mogelijkheden van begeleiding. Een van de hoofdtaken is de afstemming van vraag en aanbod wat betreft vrijwilligers en verenigingen. Meerder werkzaamheden als hulp bij fondsenwerving en kaderbegeleiding zijn in de toekomst mogelijk. Het advies is om gebruik te gaan maken van deze nieuwe instantie. Deelnemers o.a. uit: de zorgsector, scholen, kerken, sport & cultuur en seniorenorganisaties.

3. De opdracht: De Winterswijkse aanpak

3.1 Op te leveren product(en)

Uitvoeringsplan (concreet) ontwikkelen, om voor de toekomst noodzakelijke samenhang tussen functies en voorzieningen in het buitengebied van Winterswijk vorm te geven, in het kader van burgerparticipatie algemeen en decentralisatie overheidstaken inclusief de nieuwe zorgfuncties.

Te onderzoeken vragen / acties

- Welke Functies & Voorzieningen hebben we in de toekomst extra nodig?
 - o En zo ja, hoe komen we er aan?
- Wat moeten we doen om huidige (en noodzakelijke) Functies & Voorzieningen te behouden?
- Aanbod en vraag; past dat in de toekomst?
 - o bepaal vooral het draagvlak van elk onderdeel vanuit de samenleving.
- Vrijwilligers:
 - o Wat is hun rol?
 - o Welke begeleiding hebben ze nodig?
 - o Stimuleren van burgerinitiatieven
- Bewustwordingsproces op gang brengen.

Dit te realiseren door:

- samspraak met alle belanghebbenden
- gebruik te maken van bestaande overlegstructuren en gebruik te maken van externe expertise (o.a. via Vereniging Dorpshuizen en Kleine Kernen Gelderland)

3.2 De werkwijze

Om een goed beeld te krijgen tussen de samenhang van functies en voorzieningen was het noodzakelijk om met die / personen in contact te komen die gebruikt maakt van die functies en voorzieningen. Vaak maken ze als vrijwilligers bij een vereniging hiervan gebruik, maar soms ook als privépersoon.

De gegevens waarop de uiteindelijke aanbevelingen zijn gebaseerd komen hoofdzakelijk uit de gehouden enquête en uit het proces van de Omgevingsvisie van de Gemeente Winterswijk (2016) . Ook is uit enkele eerdere gedane onderzoeken zoals van de werkgroep Welzijn & Zorg van de BSV, de Nota Krimp van de BSV (2013) en de Buurtschappenvisie (2010) input gehaald.

Vanwege de te verwachten overlap van dit onderzoek en de input voor het thema leefbaarheid in het project van de Omgevingsvisie is bewust gekozen om de procestrekker uit de buurtschappen actief bij dit onderzoek te betrekken.

Klankbordgroep

Er is twee keer een beroep gedaan op de klankbordgroep. De ze groep bestaat uit 4 personen die onder andere actief zijn op het gebied van leefbaarheid buitengebied.

3.3 Uitvoeringsplan

De aanbevelingen uit het onderzoek staan beschreven in het uitvoeringsplan (hoofdstuk 7) Het is een verzameling van de aanbevelingen die voortkomen uit met name de enquête, maar ook uit de overige bronnen. De volgorde van de thema's die bevestigd zijn middels de enquête is ook de volgorde geworden van de aanbevelingen.

4. De enquête

Door een enquête te gaan houden kan in een bepaalde tijd relevante informatie opgehaald worden. Daarom zijn nagenoeg alle verenigingen en clubs uit het buitengebied aangeschreven met het verzoek om mee te doen aan de enquête. Hiervoor is gebruik gemaakt van een digitaal enquêteformulier. Het omzetten van de papieren versie in een digitale in gedaan door adviesbureau 3-in Beeld. Om verenigingen aan te moedigen om de enquête digitaal in te vullen is een prijs uit geloofd van € 100 .

In totaal zijn 112 verenigingen / clubs aangeschreven met het verzoek om mee te doen met de enquête. De inleveringstermijn van 31 mei 2016 is eenmaal verlengd naar 13 juni 2016. Hierdoor zijn nog 4 ingevulde enquêtes extra ontvangen. Respons: 54 ingevulde enquêtes zijn retour gekomen. Online hebben 51 verenigingen / clubs de enquête ingevuld en er zijn 3 papieren versie binnengekomen. Deze zijn vervolgens door de werkgroep digitaal omgezet. Het deelnamepercentage komt hierdoor op 48,2 %

Hoofdvragen van de enquête zijn:

1. De leden; de leden als basis
2. Accommodaties; samen oriënteren
3. Bestuur
4. Financiën
5. Betrokkenheid
6. Jongeren
7. Belangengroep
8. WCL Winterswijk
9. Eigen wensen & voorstellen

Het gehele enquête (inclusief alle vragen) is op de website van de WCL www.wclwinterswijk.nl in te zien.

Alle deelnemende verenigingen en/of clubs krijgen een brief met een verwijzing naar de resultaten van de enquête en dit rapport.

4.1 De leden als basis.

Leden, de krimp en de uitstraling

Het werven van (nieuwe) leden heeft bij menige vereniging of instantie in het buitengebied vaak geen hoge prioriteit. Binnen de kleine lokale gemeenschap doet men wel iets aan werving (bijna 45%). Het blijft veelal bij mond op mond reclame. Soms begint het met enige reclame via de school of via kennissen en vrienden of een lokaal infoblaadje. In het verleden gaf dat blijkbaar weinig problemen. Het ging eigenlijk automatisch. Bij krimp van de bevolking wordt dat anders, mede door een geringere aanwas van jongeren. Bijna 60% uit het onderzoek verwacht een daling van het aantal leden. De vraag is altijd of de bewoners op de hoogte zijn van wat een vereniging doet. Men gaat er nu nog van uit van: ach, men weet toch wel wat we doen ! Is dat wel zo? Door o.a. andere interesses, gebruikt van de moderne media blijkt, dat, meer dan voorheen, niet iedereen op de hoogte is van wat er allemaal binnen een kleine gemeenschap gebeurt. Er moet dus wat anders gebeuren of iets veranderen in de benadering en het informeren van de inwoners.

Voorbeeld WBE

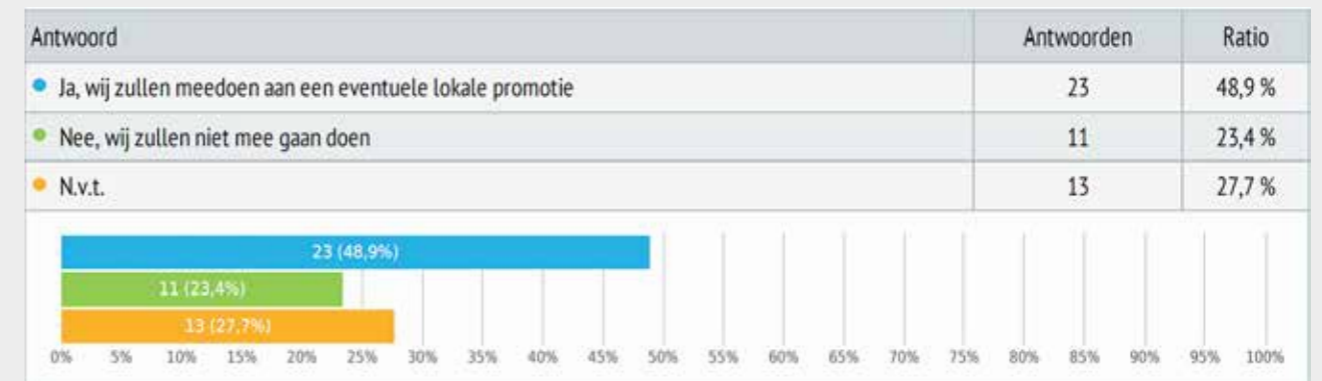
Hoeveel mensen kennen de WBE? Het staat voor wildbeheereenheid. De WBE heeft in Winterswijk ruim 150 leden. Echter, niet iedereen kent de WBE. Voor sommige mensen heeft het jagen op dieren bovendien een negatief imago. Wat doet de WBE dan in de praktijk? Faunabeheer, Natuur- en wildbeheer, overleg met overheden en natuurorganisaties en o.a. het verwijderen van zwerfvuil uit bossen. Kennen alle mensen deze extra activiteiten? Blijkbaar niet. Is dan meer bekendheid of informatie met imagoverbetering wenselijk?

Samen oriënteren

Een belangrijk hoofdelement van werven is het informeren. Door gerichte informatie over de doelen en de activiteiten van de verenigingen zijn de bewoners beter op de hoogte. De kans wordt groter dat, door een goede informatie, de eigen bewoners sneller actief mee gaan doen. Het informeren via de sociale media biedt juist veel meer en snellere mogelijkheden. Veel verenigingen hebben een website. Bij elke vereniging zal het element werven anders zijn. Het werven voor deelname aan een school- en volksfeest vraagt een andere aanpak dan voor de een lidmaatschap van een EHBO-vereniging.

In het onderzoek is samen werven als één van de mogelijkheden genoemd. In elke buurtschap is een Belangengroep actief. Het werven van leden voor alle verenigingen en clubs zou deels ook samen kunnen gebeuren. Het wordt dan tevens een algemene promotie van de buurtschap. De uitslag was duidelijk in de onderstaande tabel.

Enquêtevraag 1.3.1 : Het werven van leden voor alle verenigingen en clubs in het buitengebied zou ook samen kunnen gebeuren (promotie per buurtschap)

Tabel: 1.3.1.

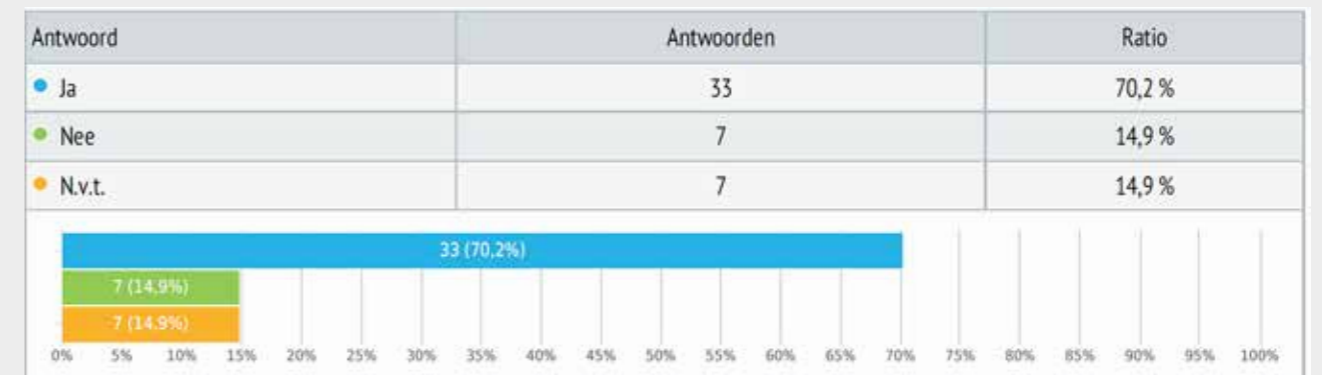
Enkele opmerkingen uit het onderzoek.

- Niets doen is geen optie, echter samen iets promoten is ook moeilijk.
- Om een breed publiek te bereiken. Het is altijd goed om samen te werken.
- Samen heeft meer impact. Kan goed met het gezamenlijk overleg dat er al is.

De basisscholen

Het wordt uit het onderzoek duidelijk dat de band tussen de gemeenschap en de aanwezige basisscholen nog steeds van grote waarde is. Het is zinvol om kinderen al vroegtijdig goed te informeren en in contact te brengen met de maatschappelijke activiteiten in een buurtschap. Een gezamenlijke aanpak van de school en de lokale gemeenschap wat betreft de voorbereiding en uitvoering kan bijdragen aan een betere, maar ook sfeervolle hechtere binding van de jongeren bij hun eigen directe omgeving.

Enquêtevraag 1.4 ; Ziet u voor de basisscholen een functie weggelegd om de jongeren te informeren over het sociaal-maatschappelijk verenigingsleven in hun omgeving?

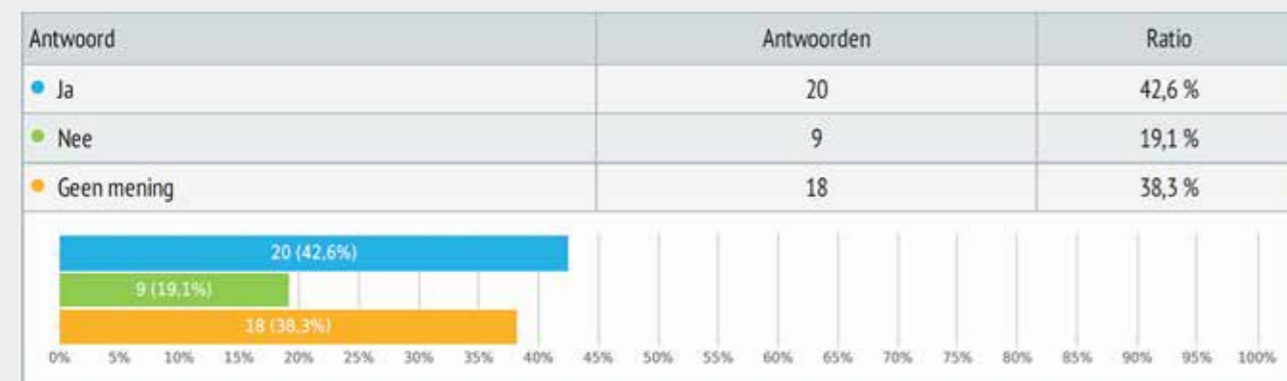
De bijdrage van een gemeente

De gemeente en de politieke partijen vinden dat het vrijwilligerswerk belangrijk is voor de lokale samenleving. De tijden van het continue leunen op (financiële) medewerking bij de gemeente is door de participatie-ontwikkelingen gewijzigd. Voor een aantal verenigingen blijft een concrete ondersteuning van de gemeente wel gewenst. Ondersteuning dient men niet altijd te zien als een financiële zaak. Opvallend in het onderzoek is juist dat het waarderen van de inzet van vrijwilligers belangrijk wordt genoemd. Positief wordt ook de collectieve verzekering van de gemeente genoemd.

Er is gevraagd naar concrete voorstellen. Enkele van deze voorstellen.

- Ambtelijke ondersteuning via WCL
- Promotie
- Regelgeving vergunningen eenvoudiger
- Ruimtes beschikbaar stellen
- Maatschappelijke stages
- Jongeren meer betrekken

Enquêtevraag 1.5: De gemeente en de politiek vinden dat vrijwilligerswerk belangrijk is voor de lokale samenleving. Moeten er meer concrete activiteiten en ondersteuning van de gemeente komen?

Vrijwilligers begeleiding – de Vrijwilligerscentrale Winterswijk

Een aanvulling. Het uitgangspunt van vele verenigingen en instanties is om het zelf financieel allemaal te kunnen trekken. Het besef groeit dat de samenwerking met de gemeente niet altijd een financieel aspect is. De medewerking van de gemeente zal veel meer gaan afhangen van het op een goede manier begeleiden van die vrijwilligers. Het bovenstaand overzicht geeft al aandachtspunten aan voor de toekomst. De toekomstige Vrijwilligerscentrale Winterswijk kan groeien in haar doelstellingen en taken.

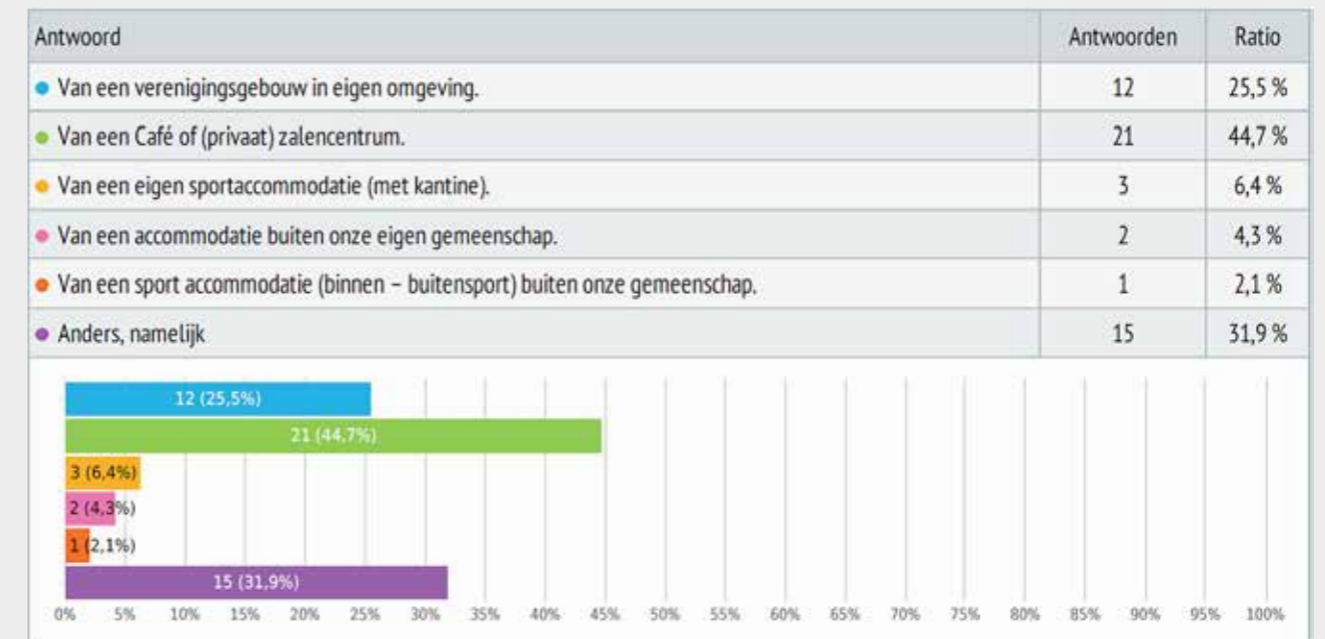

4.2 De Accommodaties

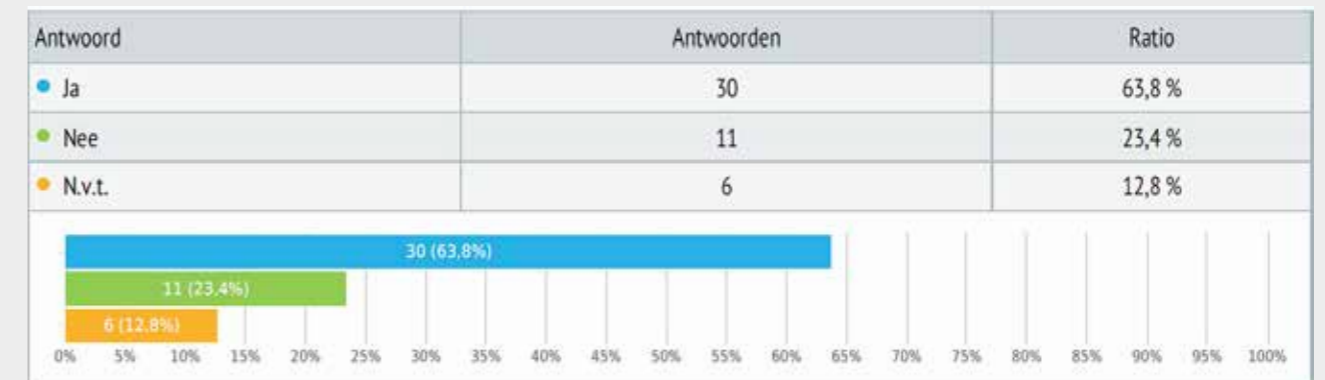
Huidige omstandigheden

Het overgrote deel van de verenigingen en instanties in het buitengebied maakt gebruik van accommodaties in eigen omgeving. Dat kan een café zijn, een verenigingsgebouw of een eigen accommodatie. Bijna de helft maakt gebruik van een lokaal café of zalencentrum. Vaak vraagt een zaalhouder geen huur voor algemene activiteiten. Door de krimp en de vergrijzing van de eigen bevolking komt het gevaar om de hoek kijken dat een particuliere accommodatie als een café, o.a. om leeftijdsredenen of economische omstandigheden kan gaan sluiten. Meerdere verenigingen kunnen bij sluiting van één café hun vaste accommodatie dan verliezen. Er is dan vaak niet direct een alternatief. Van schieten tot biljarten, van zangkoor tot vergaderlocatie diverse verenigingen. Deels is ook de verwachting, dat de kosten van accommodaties juist hoger zullen gaan worden door ook de terugloop van het aantal inwoners / leden van verenigingen.

Enquêtevraag 2.1 Van welke accommodatie maakt u thans gebruik?

Enquêtevraag 2.3 Vaak maken meerdere verenigingen gebruik van een zelfde accommodatie. Doet u dat ook?

De toekomst

De helft van alle verenigingen is afhankelijk van bestaande cafés of zalencentra, In het algemeen (ca. 50%) ziet nu nog geen problemen wat betreft het gebruik van hun huidige accommodatie. Een ander deel geeft echter aan geen zekerheid te hebben wat betreft de toekomstige beschikbaarheid van een accommodatie. De vraag is of er dan nog wel voldoende mankracht overblijft om het dan allemaal nog draaiende te kunnen houden. Genoemd wordt o.a. de negatieve gevolgen als een school gaat sluiten. Ruim twee/derde van de verenigingen geeft aan dat het gebruik van een gezamenlijke accommodatie. (dorpshuisconstructie) of niet van toepassing zal zijn of nu nog niet actueel is. De multifunctionele accommodatie. zal derhalve altijd bij een (particuliere) zaalhouder blijven.

4.3 Het bestuur

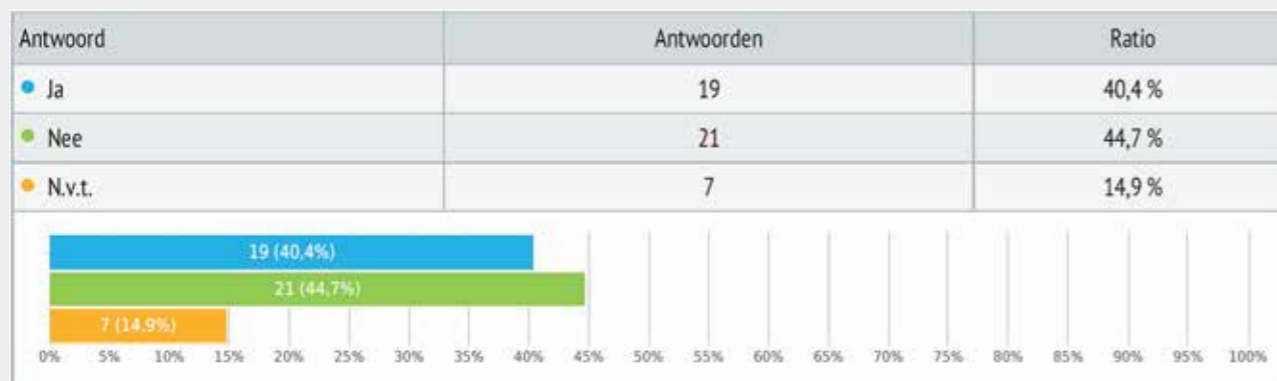
Zelfwerkzaamheid.

Het in stand houden van een vereniging hangt vaak af van de inzet van bestuursleden en de bereidheid van leden om soms wat extra's te doen. Dat zal per vereniging enorm variëren. Bij een voetbalvereniging met ruim 300 leden met verschillende doel- en leeftijdsgroepen, zal dat anders zijn, dan bij een biljartvereniging van 15 leden. Generaliseren heeft hier geen zin. De verkregen antwoorden in het onderzoek variëren enorm. Er zal per vereniging of anders per combinatie van verenigingen gekeken moeten worden naar de toekomst voor wat betreft het besturen en daar aan gekoppeld de financiën van deze verenigingen.

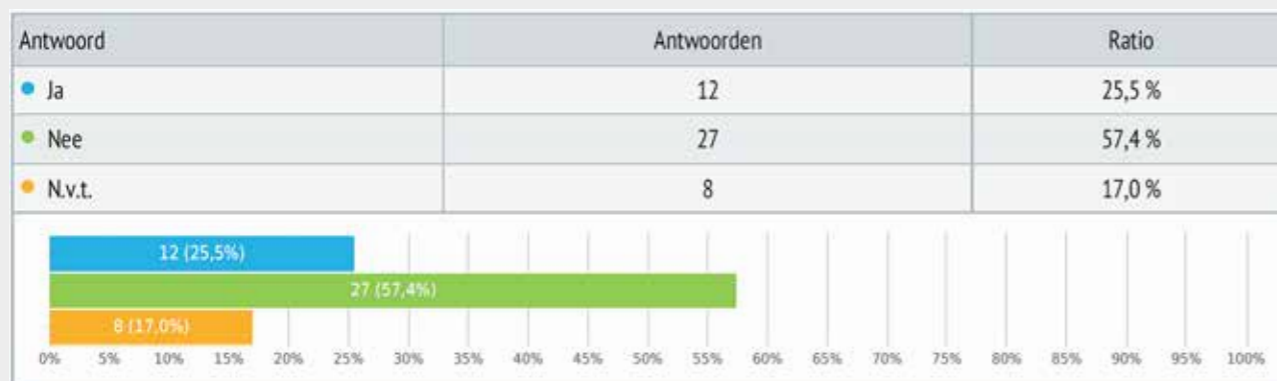
Voldoende bestuursleden.

Het zoeken naar nieuwe bestuursleden wordt bij grotere verenigingen in de toekomst als moeilijker ervaren. Uit het onderzoek blijkt dat 40% daar mee te maken heeft. Er wordt aangegeven dat het mondeling of persoonlijk benaderen van nieuwe kandidaten voor een bestuur nog altijd de beste resultaten oplevert. Via eigen informatiekanalen of via de sociale media is het wel gewenst om vooral duidelijke informatie te geven wat de vereniging doet en wat de betreffende functie zal inhouden.

Enquêtevraag 3.1 Heeft u problemen om voldoende bestuursleden te krijgen?

Enquêtevraag 3.2 Heeft u problemen om voldoende vrijwilligers voor andere taken te krijgen?

De vrijwilligers en de werkgroepen

Het is algemeen bekend dat vrijwilligers wel een tijdelijke taak op zich willen nemen om gericht te helpen bij een aantal werkzaamheden binnen de vereniging. Het onderzoek bevestigt deze vaststelling. De vraag werd gesteld of het werven van bestuursleden / kaderleden of vrijwilligers een gezamenlijke aanpak binnen een buurtschap zou kunnen worden. Meer dan de helft geeft aan dat dit niet zinvol is. Nieuwe kaderleden moeten uit een vereniging zelf komen. Daar weten ze waar ze terecht kunnen, wat de werkzaamheden zijn en waar men zich dan kan melden. Al zijn er in het algemeen (nog) niet zoveel problemen met het werven van bestuursleden en vrijwilligers, toch komen er wel enkele passende voorstellen hoe dit op te lossen:

- Voldoende personen er bij betrekken om de taken te kunnen verdelen. Hierdoor blijft het voor iedereen te behapstukken.
- Maak het allemaal wat lossers op bijeenkomsten en zorg wel voor een goede structuur.

4.4 De financiën

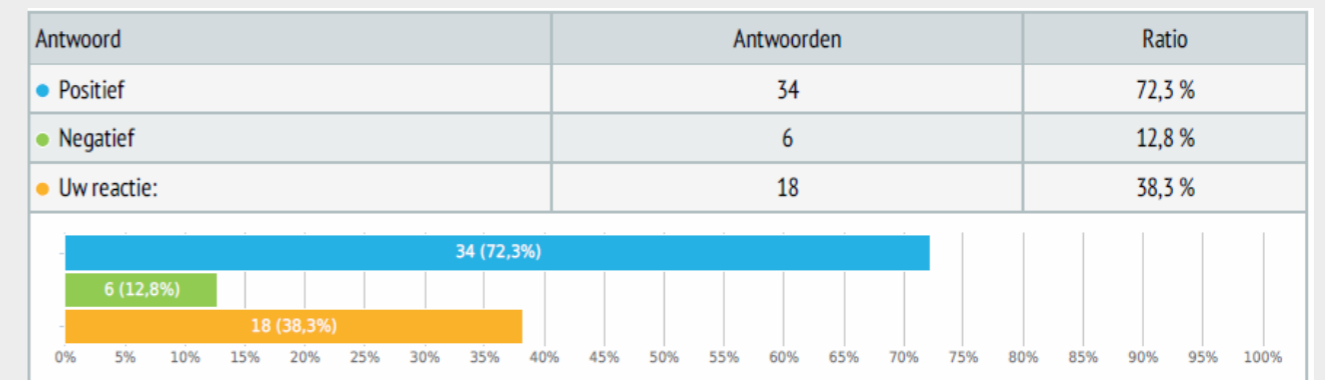
De verenigingen in het Winterswijkse buitengebied zijn gevraagd wat hoe ze er financieel voor staan en wat ze verwachten voor de toekomst. De onderstaande tabellen geven een duidelijk algemeen beeld.

Een eerste analyse geeft aan dat er tevredenheid is en dat komt zeker door de goede betrokkenheid van de leden en de vele eigen extra acties om meer financiële middelen te verkrijgen. De gemeente zorgt in het algemeen voor een goed subsidiebeleid en deels is er financiële steun via WCL projecten.

Enquêtevraag 4.1 Bent u een financieel gezonde vereniging?

Enquêtevraag 4.2 Wat zijn dan uw verwachtingen voor de nabije toekomst?

Minder leden / hogere lasten.

Uit de reacties van de verenigingen blijkt dat men gematigd positief is over de toekomst. Het heeft aan de ene kant te maken met de verwachten terugloop van het aantal jongeren en leden. Minder leden betalen straks wel hogere uitgaven. Aan de andere kant is er geen duidelijkheid over de toekomstige aanpak of dat bestaande regelingen wel of niet blijven bestaan. Enkele voorbeelden worden genoemd. De afvoerkosten bij rommelmarkten komen onder druk te staan, blijft het bloemencorso Winterswijk voldoende financiële steun geven en het vinden van voldoende sponsors wordt moeilijker.

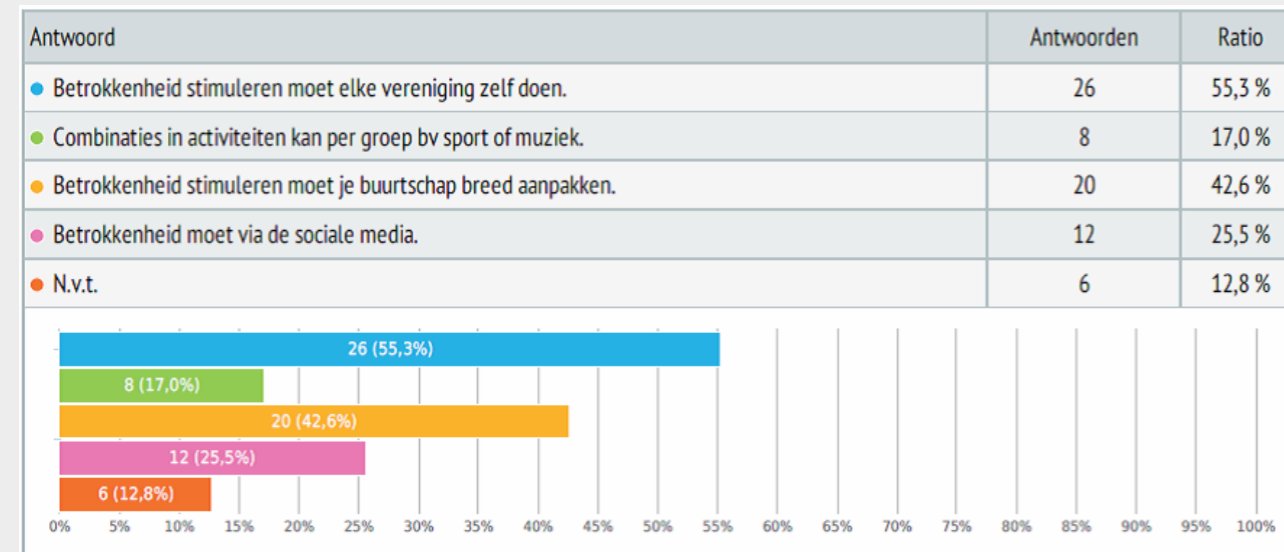

4.5 Betrokkenheid/ informeren doet interesseren.

Een belangrijke basis voor de verenigingen in een kleine gemeenschap is de betrokkenheid van de bewoners, van jong tot oud bij het totale buurtschapsgebeuren. In het verleden zorgden o.a. het naoberschap en of burenplicht er voor dat iedereen min of meer wel op de hoogte was van wat er in de kleine gemeenschap gebeurde. Gaf de muziekvereniging een concert, dan ging bijna iedereen daar naar toe. Niet alleen voor de muziek, maar het was een mooie gelegenheid om buurtgenoten te ontmoeten en zo op de hoogte te blijven van het allerlaatste nieuws. De tijden veranderen. Door werk en andere privéomstandigheden is er " minder tijd" voor het gemeenschappelijke activiteiten. De jongeren hebben zeker door de sociale media andere interesses of vertrekken door studie of werk al vrij snel uit de kleine gemeenschap. Al met al; men ziet of treft elkaar veel minder.

Uit het onderzoek blijkt dat meer dan de helft (55%) de betrokkenheid nog steeds wel als positief ervaart. Het onderzoek bevestigt wel dat de betrokkenheid bij de oudere generaties groter is dan bij de jongere generaties. Daarentegen geeft bijna 30% wel aan, dat de betrokkenheid afneemt. Als een van de hoofdredenen wordt aangegeven, dat bewoners (te) druk zijn met andere – eigen – verplichtingen. Dit is heeft een signaalwerking. Het vraagt om een wat andere aanpak dan voorheen. Informeren wordt dan heel belangrijk. Goed informeren kweekt interesse.

Enquêtevraag 5.2 Betrokkenheid stimuleren, hoe?

Betrokkenheid anders stimuleren.

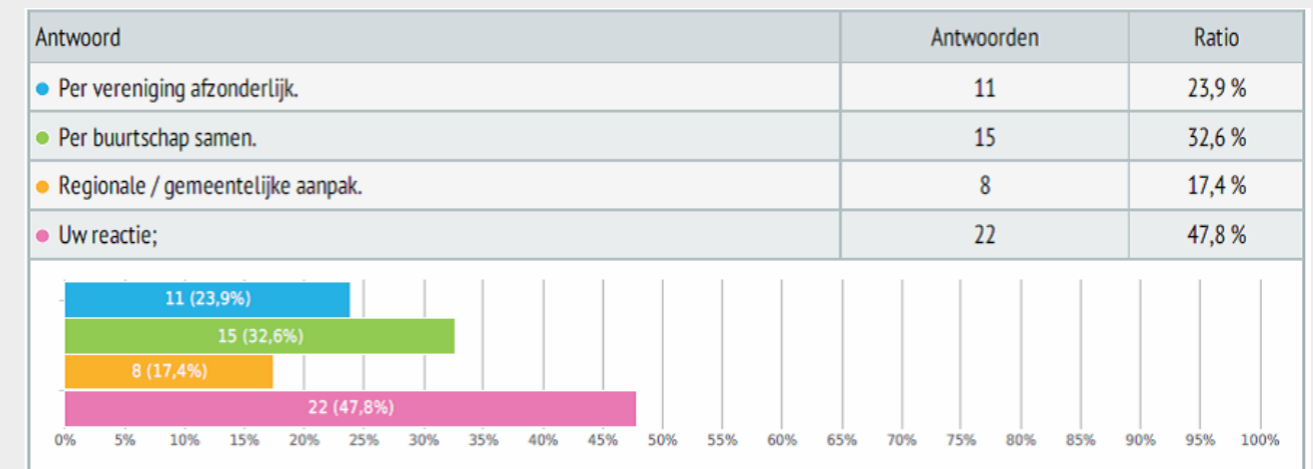
Gevraagd is hoe de betrokkenheid van de bewoners gestimuleerd kan worden. Meer dan 55 % geeft aan dat dit in eerste instantie een zaak is van elke vereniging of instantie zelf. Er is ook gevraagd naar mogelijke alternatieven. Opmerkelijk is dat bijna 43% een combinatie van oplossingen zoekt. Tevens de suggestie om het buurtschappen breed op te pakken. Een verplichtende karakter werkt vaak niet. De sfeer van de activiteit / buurtschap zal vaak bepalend zijn. Dat kan en mag per buurtschap verschillen.

Voorstellen betrokkenheid.

Voor deze algemene ontwikkelingen zijn vaak geen kant en klare oplossingen. Het kan ook per streek of regio verschillen. Er is in dit onderzoek gevraagd naar reacties om dit verder uit te kunnen werken. Enkele reacties van de verenigingen. Het woord samenwerking komt meerdere malen voor.

- Door je als buurtschap zelf te meer te profileren.
- Aankondiging en goede spreiding / planning van activiteiten via een centrale plek.
- Samenwerking met andere verenigingen
- Vrijwilligersmarkt organiseren. Mensen benaderen.

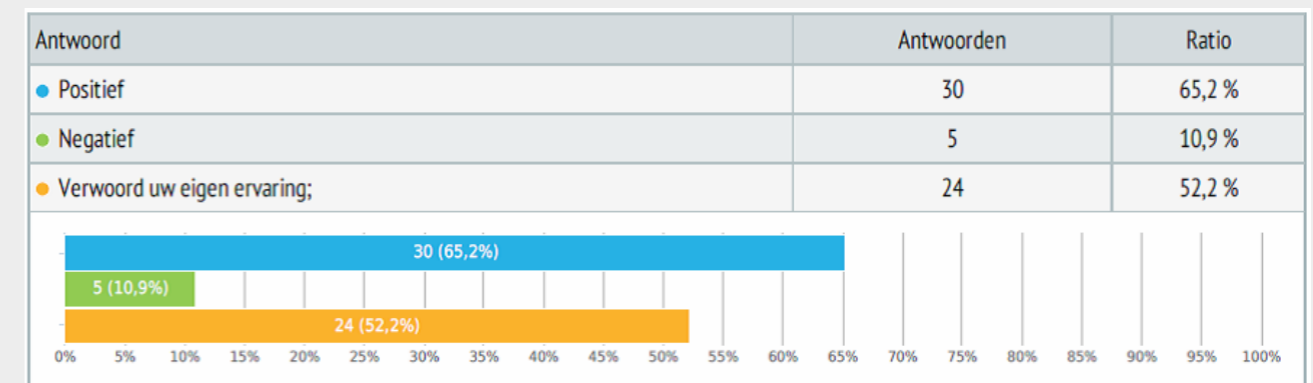
Enquêtevraag 5.3 Hebt u nog andere voorstellen om de betrokkenheid te stimuleren?

4.6 De jongeren in een buurtschap

De vraag is gesteld in het kader van de betrokkenheid wat de inzet of deelname is van de jongeren bij de verenigingen en of algemeen bij activiteiten in de buurtschap. De reacties zijn zeer gemengd. In het algemeen is men tevreden. (65%) Men ziet dat jongeren nog mee doen aan lokale activiteiten en ook wel bereid zijn om wat te doen. Aan de andere kant wordt wel aangegeven, dat jongeren minder tijd hebben of tijd maken voor extra activiteiten bij verenigingen. Typerend de opmerking: jongeren zijn actief, maar hebben veel andere verplichtingen elders. Of zijn druk met school – werk, sport en vrienden of activiteiten zijn vaak niet interessant genoeg.

Enquêtevraag 6.1 Wat zijn uw ervaringen met betrekking tot de inzet/deelname van jongeren bij uw vereniging?

Keten voor jongeren is ontmoeten

In veel buurtschappen komen jongeren samen in keten. Veelvuldig wordt wat dat betreft jongerencentrum Elbekurkie in Meddo genoemd als een positief voorbeeld. Het gaat dan met name om het elkaar kunnen ontmoeten maar ook het samen zelf activiteiten organiseren. Een aantal voorstellen worden gedaan.

- jongeren laten meehelpen met activiteiten – acties bv zwerfvuilactie
- Betrekken jongeren bij activiteiten middels MAS stages
- Zelf activiteiten laten organiseren – jongerendisco – jongerenbestuur vormen.

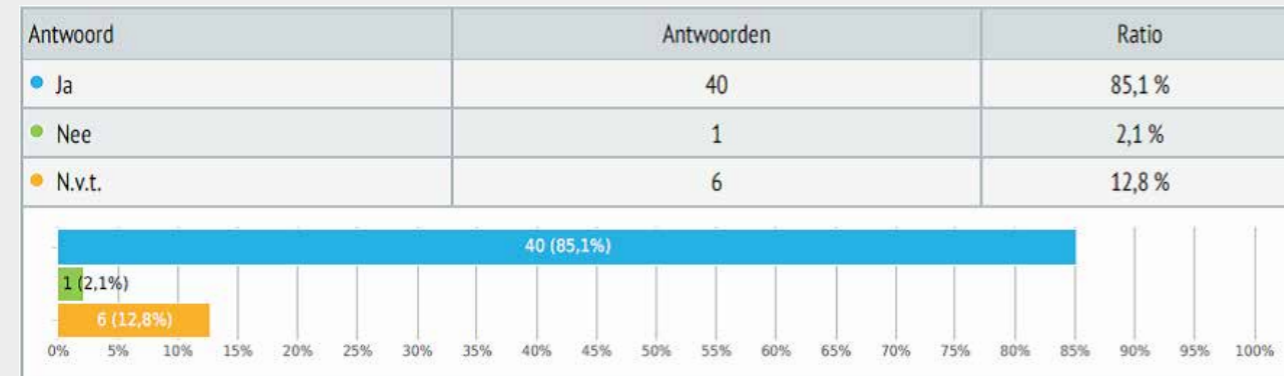
Van belang is dat jongeren het zelf organiseren in keten, schuren, verenigingsgebouwen etc. Ruimte geven. Met vallen en opstaan leert men veel.

4.7 De Belangengroepen

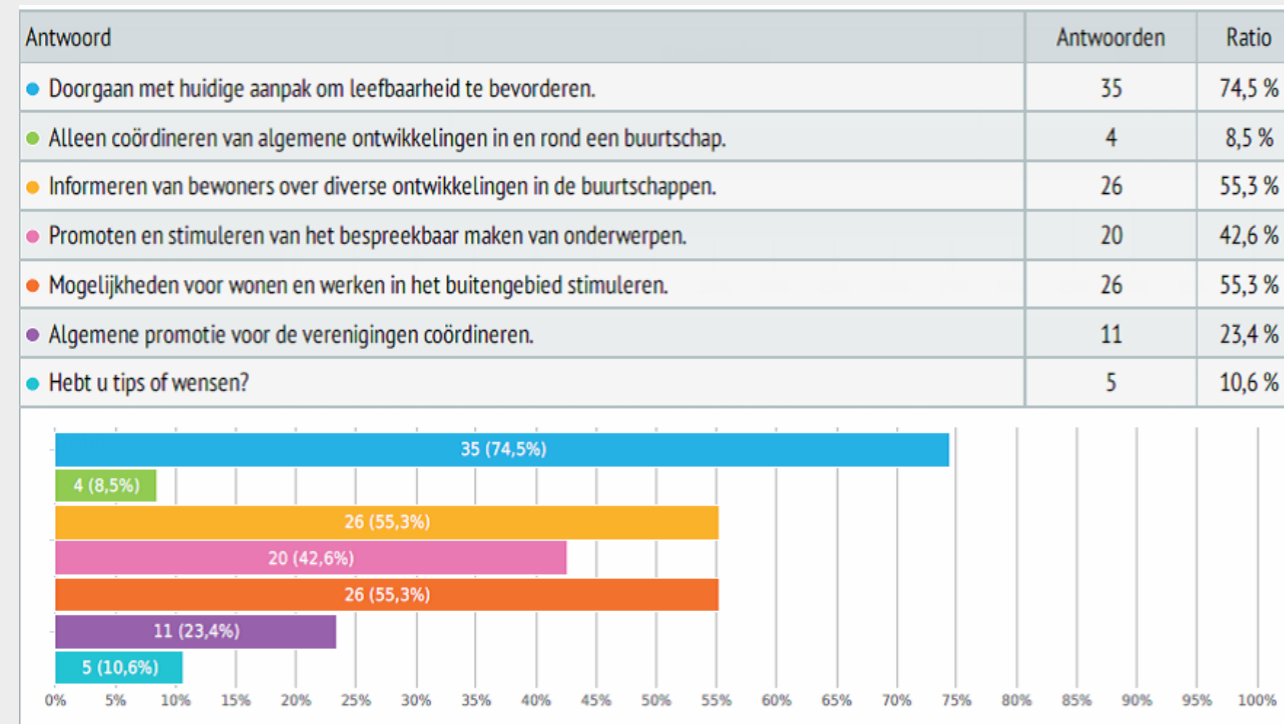
Meer vormen van samenwerking

De inhoudelijke taken van een belangengroep in een buurtschap zijn de laatste jaren flink gewijzigd. Het is niet meer eens per kwartaal bij elkaar komen om enkele algemene zaken van vooral de eigen gemeenschap, of enkele "hot items" van gemeente te bespreken. Door de ontwikkelingen als de participatie worden de Belangengroepen steeds vaker betrokken bij de voorbereiding, de begeleiding of uitvoering van (gemeenschappelijke) projecten. In 2010 hebben de belangengroepen een visie voor de toekomst gemaakt. (de Buurtschappenvisie). In 2013 is de nota Krimp geschreven en medio 2015 heeft de samenwerking van alle buurtschappen nog meer vorm gekregen door de oprichting van de B,S.V. (buurtschappenvisie). De periodieke Nieuwsbrief, samen met WCL Winterswijk, wordt door ruim 75% van de ondervraagden gelezen. In het onderzoek is gevraagd naar de bekendheid van en de samenwerking met de Belangengroepen.

Enquêtevraag 7.1 Bent u op de hoogte van de inzet van uw eigen belangengroep?

Enquêtevraag 7.3 Bent u op de hoogte van de samenwerking van de belangengroepen in het buitengebied van Winterswijk via de nieuwe stichting Buurtschappenvisie (BSV)?

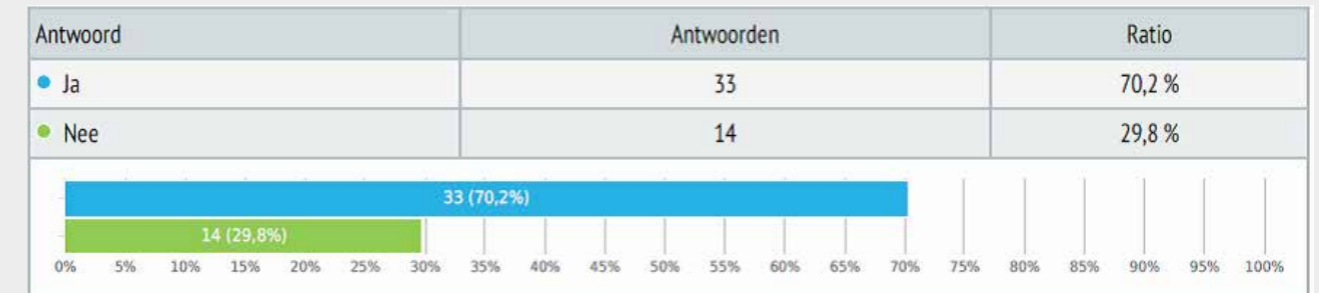

4.8 Stichting WCL Winterswijk

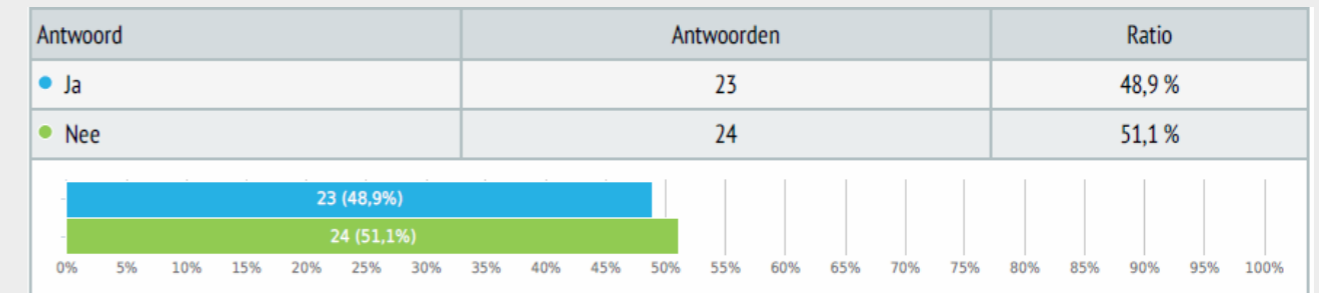
Positieve bijdrage WCL

De stichting WCL is actief in het buitengebied van Winterswijk en ondersteunt veel projecten op het gebied van Landbouw, Natuur en Leefbaarheid. Via het eigen Gebiedsloket kan elke inwoner en elke organisatie voor vragen terecht bij WCL. Uit het onderzoek blijkt dat velen wel WCL kennen als organisatie, maar niet alle mogelijkheden van WCL kennen. Intern WCL kan gewerkt worden aan een andere / betere promotie en zo een extra bijdrage leveren aan het totale buitengebied van Winterswijk.

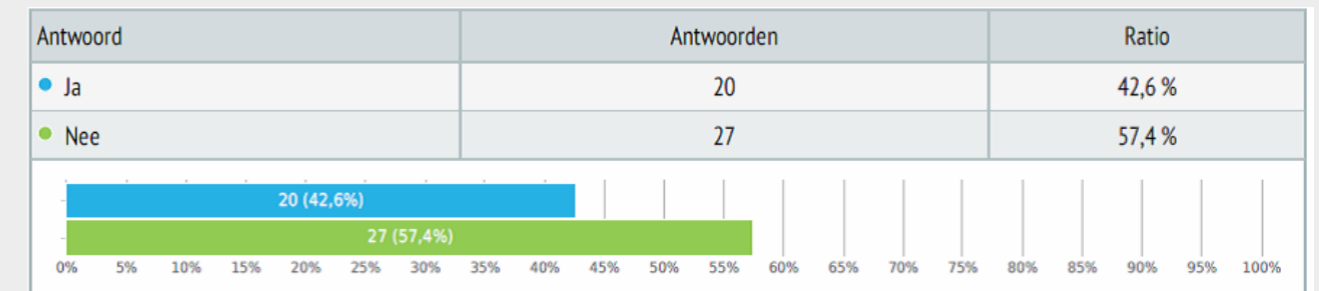
Enquêtevraag 8.1.1 Bent u op de hoogte van de activiteiten van WCL (kent u bijv. de website www.wclwinterswijk.nl)?

Enquêtevraag 8.1.2 Indien ja, bent u ook op de hoogte van de mogelijkheden via WCL?

Enquêtevraag 8.2 Kent u het WCL-Gebiedsloket? Het e-mailadres gebiedsloket@winterswijk.nl voor vragen die over het Winterswijkse buitengebied gaan?

4.9 Eigen wensen en aanbevelingen

In het onderzoek is bewust enige ruimte gelaten voor extra wensen en voorstellen van de diverse verenigingen en instanties zelf. Veel van de genoemde wensen en extra voorstellen zijn reeds opgenomen in diverse hoofdstukken van dit onderzoek. Een aantal van deze suggesties worden specifiek genoemd en kunnen bij een of meerdere (nieuwe) ontwikkelingen worden meegenomen. Iedereen kan gebruik maken van onderstaande wensen en voorstellen. Het kunnen ook waardevolle tips zijn of worden.

- Ontmoeten en wonen.
Een ontmoetingsplek voor jongeren en ouderen wordt als erg belangrijk beschouwd in een buurtschap. Daarbij ook de aantekening dat woningbouw voor jongeren of huisvesting van jongeren in het buitengebied belangrijk is voor het sociale leven in een kleine gemeenschap. Ook: een eigen home dat gebruikt kan worden door anderen met een zelfde doelstelling. Genoemd wordt: te weinig woningen in buurtschappen beschikbaar.
- Dat wij de kinderen kunnen blijven opvangen voor de buurtschappen.
- Verenigingsgebouwen (o.a. Emma) moeten energie neutraal worden. Onderhoud goed blijven uitvoeren. Is de uitstraling van het gebouw.
- Het buitengebied van Winterswijk respecteren en het prachtige cultuurlandschap behouden. Dit is voor ons als recreatie en de toeristen erg belangrijk.
- Mobiele (jeugd) bibliotheek
- Als school regelmatig gebruik maken van gastdocenten. Een lijst aanleggen waarop vrijwilligers staan die over een hobby / beroep op school willen vertellen e.a. met de leerlingen willen doen.
- We moeten proberen veel contact te krijgen met nieuwe bewoners en ze voor onze cultuur belangstellend maken. Dit lukt te sporadisch.
- Een goede verzekering van de activiteiten is van belang.

- Subsidie op woningen voor jongeren.
- In samenwerking met jongerenorganisaties en scholen meerdere activiteiten bedenken en uitvoeren.
- Als er iets georganiseerd wordt, meer pers.
- Wellicht meer informatievoorziening via de sociale media.
- Knap een leegstaande fabriekshal op en maak deze geschikt voor diverse activiteiten zoals rommelmarkten, kleidier tentoonstellingen, muziekvoorstellingen enz.
- Bij nieuwbouw kleinere woningen bouwen en stimuleren van het verbouwen van bestaande woningen tot dubbele woningen.
- Gezamenlijke verzekering voor alle volksfeesten.

5. Omgevingsvisie

Parallel aan het onderzoek Samenhang Functies en Voorzieningen liep het project Omgevingsvisie Buitengebied Winterswijk. Op 30 april 2015 werd door de gemeenteraad het plan van aanpak daarvoor vastgesteld. De aanleiding voor het ontwerpen van een nieuwe omgevingsvisie is dat de huidige visie dateert uit 2005. Het doel van een dergelijke visie is het beschrijven van het beleid voor de fysieke leefomgeving. Thema's als economie, water, ecologie, cultuurhistorie, wonen en voorzieningen komen aan bod.

De werkwijze bij dit project is bijzonder wat betreft de betrokkenheid van de buurtschappen. De belangenorganisatie voor de gezamenlijke buurtschappen (BSV) maakt namelijk onderdeel uit van de stuurgroep en daarnaast is er een persoon vanuit de buurtschappen als 'aanspreekpunt' opgenomen in zowel de stuur- als projectgroep. Dit aanspreekpunt is bewust ook betrokken bij het onderzoek Samenhang Functies en Voorzieningen, omdat er een overlap is tussen de informatie die benodigd is.

Tijdens de inventarisatiefase is veel informatie verzameld, onder andere door het organiseren van 5 bewonersavonden (in de buurtschappen Meddo, Kotten-Brinkheurne, Ratum-Huppel-Henxel, Woold, Miste-Corle). Deze bewonersavonden vonden plaats in november 2015 en waren bedoeld om inwoners van het buitengebied hun mening te laten geven over de thema's wonen, cultuurhistorie, landbouw, niet-agrarische bedrijvigheid, natuur, vrijetijdseconomie, detailhandel infrastructuur, landgoederen, water, voorzieningen, milieu, duurzame energie. Tijdens de druk bezochte avonden (ruim 250 bewoners) werden circa 2200 meningen van inwoners en belanghebbenden van het buitengebied opgehaald. Hierbij de opmerking dat op de vijf avonden meerdere keren dezelfde mening werd gegeven. Tevens zijn er interviews gehouden met andere belanghebbenden zoals de stichting Waardevol Cultuurlandschap Winterswijk (WCL), Adviescommissie cultuurhistorie Winterswijk, Gelders Particulier Grondbezit, Waterschap Rijn en IJssel, ABH-city vereniging, Woningcorporatie de Woonplaats, Staatsbosbeheer, Stichting openbaar Primair Onderwijs Winterswijk, Ondernemers Buitengebied Winterswijk (OBW), brandweer, politie en anderen.

Zoals genoemd zijn de uitkomsten van deze bewonersavonden en interviews, indien relevant, ook meegenomen bij dit onderzoek. Naast de gehouden enquête vormt de inventarisatie dus een aanvullende inspiratiebron voor de uitvoeringsmaatregelen. Er waren bij het thema leefbaarheid ruim 350 reacties afgegeven, Hieronder volgt een opsomming van de groepen binnen leefbaarheid die een raakvlak hebben met het onderzoek.

5.1 Leefbaarheid

Bij de vraag wat er moet gebeuren om de leefbaarheid om zeep te helpen zijn de belangrijkste onderwerpen: te starre regels; geen internet; en het sluiten van de scholen en lokale voorzieningen. In dit rapport worden enkele belangrijke items van de Omgevingsvisie genoemd.

Regels (57)

53 bewoners noemen starre regels, 'roomser dan de Paus' en het tegenhouden van ontwikkelingen als een manier om de leefbaarheid om zeep te helpen. 2 bewoners noemen te weinig regels juist als reden.

Internet (43)

43 bewoners noemen 'geen glasvezel' als een manier om de leefbaarheid om zeep te helpen.

School (35)

35 bewoners benoemen de scholen sluiten als een manier om de leefbaarheid in het buitengebied om zeep te helpen

Voorzieningen (29)

29 bewoners willen niet dat voorzieningen gesloten worden en het verenigingsleven wordt ontmoedigd.

Opschalen landbouw (30)

24 bewoners willen niet dat de kleinschaligheid langzaam verloederd, er geen koeien in de wei staan er ongebreidelde uitbreiding van bedrijven plaatsvindt of dat er megastallen komen.

Wonen (19)

Manieren om het buitengebied om zeep te helpen zijn geen woningsplitsing toestaan (3); Asielzoekers (2); Woonwagenkamp uitbreiden (1); geen woningen voor starters (4); Grootschalige nieuwbouw (5); geen nieuwbouw (1)

Inwoners (18)

Te weinig naar de bevolking luisteren en geen eigen initiatieven toestaan wordt door 8 bewoners genoemd als een manier om de leefbaarheid om zeep te helpen. Ook wordt door 9 bewoners 'geen actie ondernemen om nieuwe, jonge bewoners aan te trekken' en het volgen van de vergrijzing genoemd als iets negatiefs. 1 bewoner geeft aan dat we het naoberschap niet moeten laten verslonzen.

Onderhoud wegen (9)

4 bewoners noemen geen onderhoud aan zand- en fietspaden als een manier om de leefbaarheid om zeep te helpen. Terwijl andere bewoners aangeven niet te willen dat de zandwegen worden verhard (3) of verbreed (2).\

6. Overige input

6.1 Zorg in het buitengebied

In dit onderzoek is niet specifiek het onderdeel Zorg in het buitengebied meegenomen. De reden hiervoor zijn de veranderingen van de laatste jaren in het zorgstelsel in Nederland. In Winterswijk is dit o.a. geregeld door de gemeente in overleg met de diverse zorginstellingen. Dat heeft o.a. geresulteerd in het centraal onderbrengen van veel zorgbelangen / organisaties in de Post. Vanuit deze centrale locatie in de kern van Winterswijk kan ook het zorgaandeel buitengebied aangestuurd worden. De bewoners van het buitengebied van Winterswijk kunnen voldoende gebruik maken van deze gemeenschappelijke voorzieningen. Daarnaast zijn er een aantal huisartsenpraktijken, apotheken en het Streekziekenhuis Koningin Beatrix op redelijke afstand van dit centrale punt de Post goed bereikbaar. Wat betreft de afstanden en het vervoer is een nieuwe opzet in de maak via de gemeente voor wat betreft de mobiliteit. Dit biedt na invoering ook voldoende mogelijkheden voor de bewoners van het buitengebied. Een derde toekomstige "service" wordt later mogelijk na de aanleg van de glasvezelkabel met mogelijkheden van digitale zorg per huishouden / per aansluiting, waar dat gevraagd wordt.

Elkaar ontmoeten blijft belangrijk !

Een belangrijk nieuw gegeven wordt het meer stimuleren van het elkaar ontmoeten in het buitengebied. Dat geldt in wezen voor alle leeftijdsgroepen, maar het vraagt voor de senioren wat extra aandacht. Door elkaar vaker te ontmoeten blijft men van elkaar op de hoogte wat er aan de hand is, kan men sneller de gevallen constateren of signaleren waar hulp en zorg noodzakelijk is. Door de combinatie van Naoberschap, burenplicht en zorg, kan men onderling een aantal zaken zelf regelen, zoals bezoek aan huisarts of ziekenhuis, het halen van medicijnen of met elkaar de ontspanning opzoeken. De Belangengroepen kunnen dit geheel enigszins coördineren op verzoek van de bewoners zelf. De gemeente kan initiatieven in deze in de kantlijn ondersteunen, stimuleren en waar gewenst financieren.

6.2 Betrokkenheid jongeren en het Dorpsgebeuren

Met de werkgroep Welzijn en Zorg van de B.S.V. is gesproken over de betrokkenheid van jongeren over het dorpsgebeuren.

1. Vaststelling

Tijdens meerdere bijeenkomsten komt het thema over de betrokkenheid van de jongeren bij het dorpsgebeuren in het buitengebied aan de orde. Vaststelling ook: er is niet direct een passende, ideale oplossing. Het kan per buurtschap verschillen.

2. Gemaakte opmerkingen

- De jongeren hebben al een (te) druk programma. (school, thuis, vrije tijd besteding etc.)
- Maatschappelijke betrokkenheid is overal minder. Ook iets oudere generaties laten zich weinig zien. Alleen bij feesten en bij specifieke activiteiten (volksfeesten !)
- De jongeren zijn enorm veel bezig met de sociale media en spelen op de computer. Met zich zelf.
- Het is gewoon een onderdeel van de vergrijzing. Er zijn minder jongeren.
- Er komen ook jongeren op het platteland "uit steden" en die kennen totaal niet de sociale saamhorigheid van het platteland.
- Import van elders vervreemd jongeren in eigen omgeving.
- Er wordt (te) weinig gedaan voor jongeren. Algemeen gezien.
- In de horeca zijn ze soms vanaf 18 pas welkom en hier en daar pas vanaf 21 jaar.
- Dan ga je al niet eens meer uit en zoek je de eigen kleine vriendenkring (bv in een eigen keet)
- Er zijn wel de nodige keten, maar vaak klein en die werken niet veel samen.
- Jongeren hebben een andere opvatting van bepaalde zaken.
- Doen ouders wel aan de nodige voorlichting en stimuleren zij de jongeren om iets te doen?
- Wel tijdens de volksfeesten.
- Speelt de lokale horeca wel goed in op jongeren en zien ze liever gaan dan komen?
- Prijzen consumpties in de horeca een reden?
- Wat spreekt de jongeren heden ten dage wel aan? Gaan vragen?
- Is er wel voldoende informatie over wat belangengroepen doen voor jongeren?
- Je moet jongeren hun eigen gang laten gaan. Wel informeren, maar laat ze met vallen en opstaan zelf leren (voorbeeld Elbekurkie Meddo)
- Nodig jongeren soms specifiek uit voor bepaalde activiteiten en stimuleer ze om zelf mee te doen.
- Geen professionele begeleiding vanuit overheden. Zelf laten doen.
- Af en toe VIP party's houden.
- Pak het totaal aan. Dan samen met andere verenigingen als sport e.d.
- Concentreer activiteiten voor jongeren.

6.3 Thema oud helpt jong / jong helpt oud (werkbezoek Teuge)

In deze nota wordt gesproken over de samenwerking van ouderen bij enkele activiteiten van een basisschool. De activiteiten kunnen zeer divers zijn. Samen tuinieren, een cursus van ouderen voor de jongeren wat betreft het onderhoud van fietsen, banden plakken, kinderen helpen ouderen met Apps en Smartphones of samen borduren en of samen koken. Vooraf is een breed overleg tussen het personeel, de school zelf en de ouderenorganisatie gewenst. De genoemde voorbeelden komen van een bezoek van de werkgroep Zorg en Welzijn van het Algemeen Meddo's Belang enkele jaren geleden aan een project in Teuge.

6.4 CPO Huur/ Project Ni'je Naobers

Sinds enige tijd is er een overleg opgestart met als hoofdthema de mogelijke toekomstige, nieuwe bestemmingen van Vrijkomende Agrarische Bebouwingen (V.A.B.) Met de directe ondersteuning van de Vereniging Dorpsraden en Kleine Kernen Gelderland is nu een werkgroep actief om het mogelijk te maken om vrijkomende bebouwingen te verbouwen naar meerdere (3 tot 5) woon- en werkeenheden.

Het doel is tevens het behoud van cultuurhistorische panden in het buitengebied. Het project is aanvankelijk opgestart door de werkgroep Wonen van de Buurtschappenvisie B.S.V. Aan het project wordt verder meegewerkt door de gemeente Winterswijk, de Provincie Gelderland en Platform 31. Dit laatste is met medewerking van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en is een landelijke bundeling van ervaringen en regelgeving van een nieuwe aanpak van specifieke woonprojecten. Ruim tien projecten doen hier aan mee. Sinds kort is er de medewerking van de Koninklijke Nederlands Heide Maatschappij (KNHM) en de GLS bank Deutschland. De basis is het Collectieve Opdrachtgeverschap met mogelijkheden om collectief panden aan te kopen (via een coöperatie) en in overleg te verhuren. Er wordt gewerkt aan een stabiele constructie voor de toekomst. Het project moet duidelijke mogelijkheden gaan bieden in het kader van de leefbaarheid en de werkgelegenheid maar ook voor eigen bewoners van jong tot oud. Het project heeft nog enige tijd nodig om structureel en ook financieel verantwoord te kunnen starten.

6.5 WCL input en leefbaarheidsprojecten

De afgelopen jaren heeft de stichting WCL Winterswijk zich ook ingezet voor leefbaarheid. Dit heeft zij gedaan door o.a. het (gevraagd & ongevraagd) geven van adviezen, het aanvragen en mede aanvragen van subsidies voor leefbaarheidsprojecten, zelf financiën beschikbaar te stellen en het (laten) uitvoeren van leefbaarheidsprojecten.

Voorbeelden van ondersteuning bij projecten zijn:

- dorpscontactpersoon:
- project "Winterswijkse aanpak "
- renovatie van de verenigingsgebouwen
- zwerfafvalopruimingsactie buitengebied (Goed Gastheerschap in Nationaal Landschap Winterswijk)
- glasvezel in het buitengebied
- oprichten ondernemers groep buitengebied+ OBW
- Noaberteam Meddo
- (actualiseren) dorpsplannen
- buurtschappenvisie (plan)
- invalidentoilet
- streekproductenwinkel Miste
- dorp in het groen
- veilige fietspaden naar scholen
- jeugdactiviteiten
- opknappen brandkolk Meddo
- jeugdspeelpleinen bij buurtschapsscholen
- jaarlijkse landbouwfolie inzameling

Hieronder zijn 3 van de bovengenoemde projecten nader beschreven.

Renovatie verenigingsgebouwen

Samen met de WCL hebben de (vier) verenigingsgebouwen (gebouw Wilhelmina in Kotten, gebouw Emma in Ratum, gebouw Juliana in het Woold een gebouw de Eendracht in Meddo) hun onderkomen kunnen renoveren. Moderniseren, (deels) isoleren en aanpassen aan huidige wensen. Deze verenigingsgebouwen zijn de trefpunt van sociale activiteiten in de buurtschappen. In andere delen van Gelderland worden deze gebouwen "Kultuurhuizen" genoemd.

Zwerfafvalopruimingsactie:

Een jaarlijks WCL project is het opruimen van zwerfafval langs wandel en fietspaden in het gehele Winterswijkse buitengebied. Voor enige jaren zijn de opruimingsgereedschappen (handknijpers, karren, bakfietsen ed.) aangeschaft. Twee keer per jaar (in het voorjaar en in het najaar) wordt in iedere buurtschap, door een vereniging uit die buurtschap, het zwerfafval opgeruimd. Via de buurtschappen krijgen de verenigingen daarvoor € 0,50 per hectare en een consumptie. De deelnamebereidheid is zeer hoog.

Noaberteam Meddo

Al enkele jaren is een groep gepensioneerden actief met diverse werkzaamheden (karweitjes) in de openbare ruimte in Meddo. Onderhoud groen(perken), en het onderhoud van enkele schuilhutten en opruimingsacties zijn hier voorbeelden van. Het is meer dan alleen wat doen, het gebeurt in groepen waarbij het sociale gebeuren belangrijk is.

6.6 Ervaringen van de Dorpscontact-persoon (DCP-er) uit Meddo

Bij het onderzoek zijn ook de ervaringen meegenomen die Dorpscontactpersoon in de periode 2013- 2014 heeft opgedaan. De DCP-ers was vooral bezig met het kerkdorp Meddo maar was ook bezig met het afstemmen en coördineren van activiteiten en plannen in de overige buurtschappen.

7. Het uitvoeringsplan en de aanbevelingen

Het onderzoek biedt mogelijkheden. Deze mogelijkheden zijn in dit hoofdstuk opgenomen. Het is een overzicht van aanbevelingen inclusief een toelichting voor het gehele buitengebied van Winterswijk. Het is vaak niet alleen een zaak van één of twee organisaties maar ook niet een zaak van één of twee onderwerpen. Veel combinaties zijn mogelijk en juist ook wenselijk. Het zal een samenspel moeten worden “van meerderen” om op termijn de belangrijke doelstellingen te realiseren. Belangrijk is tevens ook om door de nodige transparantie en goed onderling overleg een soort bewustwordingsproces onder de bevolking op gang te brengen. Niet strak geregisseerd maar via de geleidelijke weg. Daarbij dient altijd ruimte te zijn voor nieuwe initiatieven van welke personen of organisaties dan ook. Dat geldt ook voor de samenwerking met de gemeente Winterswijk, WCL – Winterswijk etc. (het participatiegebeuren !). In dat verlengde ook met andere lokale en/of regionale instanties.

7.1 Werven en informeren

Uit het onderzoek wordt duidelijk dat het belangrijk wordt om de eigen bewoners op een juiste wijze meer te gaan informeren. De tijden veranderen. Niet iedereen is, in tegenstelling tot vroeger, altijd op de hoogte van wat er allemaal in een buurtschap gebeurt. Dat vraagt om een andere aanpak. Door samen in overleg te bepalen waar de prioriteiten van de eigen buurtschap voor de nabije toekomst liggen. Op het gebied van de leefbaarheid en raakvlakken met onderwerpen als het wonen, het werken, het recreëren en aandacht voor de eigen directe leefomgeving. Het promoten van de eigen buurtschap kan samen opgepakt worden. Hierdoor kunnen dan alle verenigingen ondersteund worden. Het is tevens een informatiemogelijkheid voor nieuwe bewoners om een betere integratie voor deze groep te bevorderen. De rol van de basisschool in een buurtschap is van groot belang. De basis: goed informeren doet interesseren.

7.1.1. De basisinformatie voor bewoners.

Bepaal samen met alle bewoners, verenigingen en instanties wat de belangrijkste ontwikkelingen voor elke buurtschap zijn. De prioriteiten en algemene wensen kunnen (en mogen) per buurtschap verschillen. Een algemene instructie vooraf via de B.S.V., kan elke buurtschappen helpen bij de uitvoering van dit voornemen. Uitvoering: Belangengroepen buurtschappen.

7.1.2. Instructie basisinventarisatie.

In overleg met de Vereniging Dorpshuizen en Kleine Kernen Gelderland een algemeen plan van aanpak en instructie maken als hulpmiddel voor de lokale bijeenkomsten. Meer onderwerpen uit dit onderzoek kunnen worden toegevoegd. Op deze wijze wordt er een belangrijke basis gelegd voor een vervolgt raject. Een samenwerking met de Stichting WCL Winterswijk is gewenst. Het totaal van de buurtschappen kan anderzijds een basis van toekomstig B.S.V. – beleid worden. Uitvoering: Bestuur B.S.V. / Belangengroepen / WCL-Winterswijk.

7.1.3. De Buurtschap en de promotie

Elke buurtschap maakt een eigen promotiedocument (digitaal – op papier). In dit document worden o.a. alle verenigingen, clubs en instanties genoemd alsmede alle belangrijke hoofdactiviteiten van de buurtschap. Het wordt dan tevens een soort eerste informatiedocument voor nieuwe bewoners. Elke buurtschap bepaalt zelf de inhoud en omvang van dit promotiedocument. Afstemming vooraf met andere buurtschappen wordt aanbevolen. Uitvoering: Belangengroepen – Coördinatie B.S.V.

7.1.4. De school en de buurtschappen – lokale maatschappijleer.

De samenwerking van de scholen en de buurtschap is van groot belang. Het onderzoek geeft aan dat er een belangrijke functie is weggelegd voor de scholen om de jongeren te informeren over het sociaal – maatschappelijke (verenigings-) leven in hun eigen leefomgeving. Hierbij een belangrijke kanttekening: wat hier wordt genoemd voor de buurtschappen, geldt zeer zeker ook voor de kern van Winterswijk. De term lokale maatschappijleer zou kunnen worden geïntroduceerd. De scholen hebben een druk “urenschema” en overleg zal duidelijkheid moeten brengen wat wel of niet mogelijk is. Het kan juist een win – win situatie worden voor alle betrokkenen.

Er word vanuit de B.S.V. een werkgroep aangesteld om de relatie scholen / kleine leefgemeenschappen nader te bestuderen. De gemeente Winterswijk zou de coördinerende functie moeten krijgen (afdeling Onderwijs). Alle instanties welke een directe relatie hebben met het basisonderwijs dienen geraadpleegd te worden en om medewerking te worden gevraagd. Gezamenlijk kan dan het beleid: de locatie maatschappij” worden opgezet. Thema’s o.a. het werk van verenigingen en een omschrijving van tradities met als voorbeeld het bloemencorso . Belangrijk: ruimte laten voor aanvullingen voor zowel de scholen als buurtschappen / woonwijken etc. Uitvoering: Bestuur B.S.V. – Gemeente Winterswijk – Besturen basisscholen

7.1.5. Aanvulling – vrijwilligerswerk

Meer bekendheid geven aan de nieuw op te zetten Vrijwilligerscentrale Winterswijk. Deze instelling (in wording) kan meerdere verenigingen, instellingen en instanties ook in het buitengebied ondersteunen. Zie extra notitie in dit eindrapport. Meer taken, ook voor het buitengebied, zijn in de nabije toekomst mogelijk. (oud helpt jong – jong helpt oud). Uitvoering: bestuur BSV en gemeente (werkgroep Vrijwilligerscentrale)

7.2 De Accommodaties

Uit het onderzoek wordt duidelijk dat er op dit moment nog weinig problemen zijn voor wat betreft de accommodaties van de verenigingen. De ondertoon in dit onderzoek is echter wel dat er voor de (nabije) toekomst problemen kunnen ontstaan. Het is per buurtschap verschillend. Met name uit de hoek van de zaa sportsporten (biljart / kaarten en schieten) en de cultuur (zang / toneel) wordt aangegeven om na te denken over de activiteiten en mogelijkheden in de toekomst. Het thema accommodatie kan een onderdeel zijn voor het lokale overleg met verenigingen (zie 7.1.)

7.2.1. Eigen accommodatie

Het vroegtijdig kritisch oriënteren of eigen accommodaties toekomstbestendig zijn, kan uiteindelijk wel mogelijkheden gaan bieden. Een eerste eigen inventarisatie per buurtschap kan de basis worden voor mogelijke vervolgstappen. Breng met alle eigen verenigingen en instanties de toekomstige mogelijkheden en onmogelijkheden in beeld. Uitvoering: Belangengroepen.

7.2.2. Totaalplan accommodaties

Elke buurtkern blijft verantwoordelijk voor de eigen accommodaties. Het uitwisselen van ervaringen en wensen kan via de B.S.V. gebeuren, zodat er een plan van aanpak richting de toekomst te opgesteld kan worden. De verschillen per buurtschap zijn groot maar men kan van elkaar leren. Een deel van de toekomstige plannen kan dan samen worden gedaan (o.a. fondsenwerving) en er kan een gezamenlijk duidelijk beleid komen richting overheden. De gemeente krijgt zo meer inzicht welk beleid over accommodaties in de toekomst gevolgd kan / moet worden. Uitvoering: Bestuur BSV en belangengroepen.

7.3 Bestuur en vrijwilligers

Het werven van bestuursleden en vrijwilligers zal altijd een zaak blijven van de verenigingen en instanties zelf. Daarbij wordt de mond op mond reclame nog altijd gezien als heel waardevol.

7.3.1. Het besturen.

In het kader van het samen meer profileren (zie 7.1.) kan in elke buurtschap extra aandacht worden geschonken aan het werven en begeleiden van nieuwe bestuursleden en vrijwilligers. Goede informatie vooraf kan helpen. Verder is het advies om gebruik te maken van de “service” van de Vrijwilligerscentrale Winterswijk (in wording). Uitvoering: Belangengroepen en alle verenigingen / instanties.

7.4 Bestuur en financiën

De verenigingen dienen zelf actief invulling te geven wat betreft hun financieel beleid. Zelf aan de slag om via activiteiten extra middelen te genereren.

7.4.1. Financiën zelf binnen halen

De verenigingen kunnen zelf actief zorgen voor extra middelen. Dat kan door extra activiteit maar ook via meer fondsenwerving. De Vrijwilligerscentrale Winterswijk (in wording) kan voor een overzicht zorgen van alle mogelijk te gebruiken nationale fondsen. Nederland kent meer dan 1000 fondsen, maar niet allen zijn beschikbaar om te helpen. Uitvoering: Belangengroepen / Vrijwilligerscentrale Winterswijk

7.4.2. Gemeentelijke hulp financiën.

Een (gemeentelijk) onderzoek starten om in beeld te brengen hoe de gemeente de verenigingen kan helpen. Onderdelen van het onderzoek: vereenvoudiging van het vergunningstelsel, het (tijdelijk) verlagen van tarieven of hulp bij afvoer van restmaterialen o.a. rommelmarkt. Het resultaat kan voor de gehele gemeente Winterswijk gelden. Uitvoering: Gemeente Winterswijk / WCL Winterswijk.

7. 5 De betrokkenheid

De betrokkenheid van inwoners bij hun eigen leefgemeenschap is van groot belang. In het onderzoek wordt aangegeven dat dit van de verenigingen zelf dient te komen en / of door een vorm van samenwerking binnen de kleine gemeenschap. Bij Werven en informeren (zie 7.1) is aangegeven wat elke buurtschap zou kunnen doen. De vraag is of iedereen maar zeker nieuwe bewoners van een buurtschap wel op de hoogte zijn van het totale gebeuren in een buurtschap. Een onderdeel van het goed informeren kan al op jonge leeftijd beginnen. Jongeren dienen op een leeftijden van 8-10 jaar, op speelse wijze, geïnformeerd of geconfronteerd te worden over twee belangrijke maatschappelijke elementen, namelijk verenigingen en tradities.

A) de verenigingen

Het breed informeren van de jeugd over alle verenigingen – ook de regionale - die actief zijn in de eigen buurtschap. Voorbeelden: de W.B.E.- St. Boerengoed en W.C.L.

B) de tradities

Vaak zijn juist de tradities of gewoonten een belangrijke basis voor activiteiten. Wil je jongeren interesseren voor lokale activiteiten, dan dien je de jongeren ook vroegtijdig te informeren over de achtergronden en inhoud van de lokale gewoonten en tradities. (buurt maken – activiteiten bij rouw en trouw – Kroamschudden - Sara en Abraham – bogen plaatsen – School en Volksfeesten – Bloemencorso etc.)

7.5.1. Maatschappijleer “lokaal”

Het opzetten van een lesprogramma waarbij de jongeren van 8 – 10 jaar op speelse wijze worden geïnformeerd over lokale gewoonten en tradities. Het kan aangevuld worden met informatie over de verenigingen en het vrijwilligerswerk. In eerste instantie dient er in samenwerking met de gemeente een oriënterend gesprek te komen met vertegenwoordigers van alle scholen in het buitengebied. Nieuwe initiatieven moeten passen in de modules en schema's van het onderwijs.

Uitvoering: Bestuur BSV, Gemeente en vertegenwoordigers onderwijs.

7.5.2. Jong en oud.

Na een opzet van “lokale maatschappijleer” wordt per buurtschap / per school in de buurtschappen inwoners of leden van verenigingen/instanties gevraagd om op eigen wijze de lokale maatschappijleer verder uit te werken. Dit kan dan in overleg met de school zelf door de inwoners of leden gepresenteerd worden. Vanuit dit samenwerkingsverband kunnen nieuwe initiatieven ontstaan zodat de jeugd op speelse wijze al betrokken kunnen worden bij lokale activiteiten. Zo helpt oud jong.

Uitvoering: B.S.V. en scholen buitengebied.

7.5.3. Gemeente breed

Samen met de gemeente en onderwijs Winterswijk kan overlegd worden of een dergelijk project voor alle scholen - ook in de kern Winterswijk- kan gelden. In dit kader o.a. ook aandacht voor het jaarlijkse bloemencorso van Winterswijk.

Uitvoering: Initiatief gemeente Winterswijk.

7.6 De jongeren

Het project lokale maatschappijleer geldt meer voor jongeren van de basisscholen (8-10jaar). Voor de groep jongeren (14 – 21 jaar) zal ook extra aandacht moeten komen. Het elkaar ontmoeten is ook voor deze generatie in een buurtschap van groot belang. Belangrijk hierbij is om dit grotendeels zelf door de jongeren uit te laten werken. Uit het onderzoek wordt duidelijk dat men positief denkt over de inzet of deelname van jongen bij de verenigingen. Tevens wordt aangegeven deze jongeren meer te betrekken bij algemene activiteiten, maar daarnaast hun zelf hun eigen activiteiten te laten organiseren.

7.6.1. Start met de keten

De organisatie van een soort ketendag waarbij via de belangengroepen alle jongeren uit alle buurtschappen uitnodigen voor een gezamenlijke start-activiteit. Het accent zal moeten liggen bij: het elkaar ontmoeten, het zelf doen en zelf verantwoordelijk zijn. Vanuit dit evenement kan een gespreksgroep “Jongeren buitengebied” opgestart worden. Het jongerencentrum Elbekurkie Meddo kan een stimulerende rol in dit geheel vervullen. Laat de jeugd een eigen module van mogelijke toekomstige samenwerkingen zelf uitwerken. Verenigingen kunnen jongeren vaker en bewuster betrekken bij hun organisatie / activiteiten.

Uitvoering: werkgroep B.S.V. / WCL en Belangengroepen – de jongeren buitengebied.

7.7 De Belangengroepen

In het onderzoek scoren de belangengroepen heel positief. Sinds juli 2015 werken alle acht belangengroepen samen in de Stichting Buurtschappenvisie (B.S.V.) Deze samenwerking zal een onderdeel kunnen zijn van het verdere bewustwordingsproces in het buitengebied.

7.7.1. Uitwerken basisorganisatie B.S.V.

Het bestuur van de B.S.V. werkt een bredere samenwerking uit, waarbij bepaalde werkzaamheden worden gecoördineerd met als hoofddoel: de bevolking op tijd en op een juiste wijze te informeren. Het inschakelen hierbij van werkgroepen is wenselijk. Het uitwerken van duidelijke contacten met o.a. de gemeente zal daardoor meer vorm kunnen krijgen. Soms is professionele begeleiding noodzakelijk.

Uitvoering: Bestuur B.S.V.

7.7.2. Onderwerpen buurtschappen breed

Het proces rond de aanleg van breedband in het buitengebied was een positief voorbeeld hoe bepaalde projecten samen voor het gehele buitengebied kunnen worden aangepakt. De organisaties als L.T.O. Noord (Landbouw), de O.B.W. (Ondernemers buitengebied) en de B.S.V. stemmen periodiek af waar meer samenwerking gewenst is en wat de doelstellingen dan kunnen zijn. De stichting WCL kan hierbij een begeleidende en stimulerende rol hebben.

Uitvoering: besturen L.T.O. Noord – O.B.W. en B.S.V.

7.8 Stichting WCL Winterswijk

De enquête geeft aan dat de algemene bekendheid (de activiteiten) best redelijk is. De mogelijkheden die WCL biedt zoals het meehelpen in het zoeken naar subsidies is minder bekend. Ook de bekendheid van het Gebiedsloket is niet zo groot. Het Gebiedsloket is ooit opgezet samen met de provincie Gelderland en Regionale Directie Oost van het (toen nog) Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselveiligheid voor vragen die gaan over de kwaliteit van het Winterswijkse buitengebied.

WCL zal meer aan publiciteit / voorlichting moeten doen

Uitvoering: WCL

7.9. Uitvoering in relatie met actuele ontwikkelingen

In het uitvoeringsplan worden aanbevelingen en voorstellen gedaan. Het is zaak om op de juiste wijze deze plannen op te starten en te begeleiden. Dit alles in afstemming / combinatie met andere actuele ontwikkelingen in het Winterswijkse buitengebied. De nieuwe ontwikkelingen zijn o.a. de Omgevingsvisie, de start van de Vrijwilligerscentrale Winterswijk en het project Ni'je Naobers. Vanuit deze globale opzet kunnen plannen met diverse instanties voor de nabije toekomst worden gemaakt.

Professionele hulp kan via de Vereniging Dorpshuizen en kleine Kernen Gelderland.

Uitvoering: Werkgroep Winterswijkse Aanpak, bestuur B.S.V. en bestuur W.C.L.

7.10 Overzicht uitvoeringsplan

Onderwerp	Uitvoering
7.1.1. Basisinformatie voor bewoners	Belangengroepen
7.1.2. Instructie basisinventarisatie	Belangengroepen / B.S.V. W.C.L. Winterswijk.
7.1.3. Buurtschappen en promotie	Belangengroepen / B.S.V.
7.1.4. School en de buurtschappen	B.S.V. / Gemeente / Onderwijs
7.1.5. Vrijwilligerswerk / aanvulling	B.S.V. / Vrijwilligerscentrale
7.2.1. Inventarisatie accommodaties	Belangengroepen
7.2.2. Toekomstplan accommodaties	Belangengroepen / B.S.V.
7.3.1. Het besturen	Belangengroepen / vereniging.
7.4.1. Financiën zelf binnenhalen	Belangengroepen / B.S.V. Vrijwilligerscentrale.
7.4.2. Gemeentelijke hulp financiën	W.C.L. / Gemeente
7.5.1. Maatschappijleer lokaal	B.S.V. / Gemeentelijk Onderwijs Winterswijk.
7.5.2. Onderwijs: jong en oud	B.S.V. / scholen buitengebied
7.5.3. Onderwijs gemeente breed	Gemeente Winterswijk.
7.6.1. Jongeren met de keten	B.S.V. / Belangengroepen W.C.L. / jongerencentrum
7.7.1. Basisorganisatie B.S.V.	Bestuur B.S.V.
7.7.2. Onderwerpen buurtschappen breed	B.S.V. / LTO-Noord / O.B.W.
7.8. WCL	WCL
7.9. Uitvoering plannen	Winterswijkse Aanpak. B.S.V. / W.C.L.

De winterswijkse aanpak:

De samenhang tussen functies en voorzieningen
in het winterswijkse buitengebied.

